

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an . . . . . 4 cor. 40 bani,
Pe o jumătate de an . . . . . 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului“ Sibiu.

Foaie politică

Apare în fiecare Duminică.

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«, Sibiu.

INSERATE:

se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).

Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oraă
12 bani, a treia-oraă 10 bani.

România — la răsپانتii.

La București se întâmplă în zilele noastre lucruri, cari atrag privirile tuturor Românilor asupra capitalei României. La București se hotărăște acum soarta neamului românesc pentru multă vreme, căci s'a început „Constituanta“, adunarea deputaților și a senatorilor, care are de scop să schimbe constituția de până acum a României.

Legile, după cari s'a cărmuit până acum în România, s'au scris în „constituțiunea“ dela 1866, care a fost adăugită și lămurită mai bine în anii 1879 și 1884. De atunci însă și până astăzi au văzut legiuitorii țării românești, că multe din dorințele unui Român adevărat, care visează o Românie bogată și puternică, nu se pot duce în îndeplinire, fiindcă talpa țării, țărăimea, n'are puțința să trăiască așa, cum ar trebui. „Mai multe drepturi țărănimii!“ — s'a dat lozinca (se strică peste tot locul) — „căci pe umerii țărănimii trebuie să zidim temelii țării așteia, dacă vrem ca viitorul României să fie asigurat“.

E firesc (de înțeles) așa. Poporul dela țară a dat atâtea dovezi de dragoste de neam — să ne gândim numai la minunata trecere peste Dunăre din anul trecut în Bulgaria — încât poporul acesta este vrednic de petecul său de pământ, este vrednic de carte și de sprijin ciuștit, ca să nu mai ajungă în vâltoarea patimilor nenorocite ca în anul de tristă memorie 1907.

Și „liberalii“ și „conservatorii“, cele mai puternice partide politice, precum și celelalte partide mai mici din România, au înscris pe steagurile partidelor lor: îmbunătățirea sortii țărănilor. Unii vreau într'un fel, alții într'altfel însănătoșirea stărilor dela țară.

Toți simțesc apropierea unor zile mari, când au să dea seamă unor judecători mult mai puternici decât dânșii — conștiinței lor — despre ce au săvârșit în zilele acestea de grea cumpănă. Acum, când ochii lumii întregi sunt ațintiți asupra României, în urma păcii dela București și a întrevederii dela Constanța cu Țarul Rusiei, — acum e mare nevoie ca toți cetățenii acestei țări bogate și binecuvântate de Dumnezeu cu toate bunătățile să se simtă fericiți în patria lor. Dela colibă până la palat trebuie să intre în conștiința națională: sunt Român, sunt mândru că sunt Român, sunt fericit ca Român! Mândria de Român s'a arătat, urmează să vie și fericirea de a fi Român.

În „constituanta“ aceasta va trebui să domnească cea mai mare și mai înflăcărată iubire de neam. Nu certuri de par-

tid, nu frecări meschine, nu vorbe de ocară ca la ușa cortului. În fața aleșilor va trebui să fie vecinic mulțimea nesfârșită a țărănilor români, cari au îndurat atâtea în decursul vremurilor, și orice patimi personale vor trebui să dispară, căci atunci când neamul întreg te chiamă să-i dai mână de ajutor, ai fi un trădător de neam, dacă n'ai urmă chiemării tale fără să crăcnești.

Nu vorbe murdare deci, nu pumni de amenințare, ci cumpăt, bunăvoință, încrederea unuia față de celalalt — iubire de neam mare, mare, o iubire care dă tot, și avere și sânge și viață.... De astfel de simțeminte să se lase purtată „constituanta“!

O spunem aceasta ca cel mai vechiu organ poporal din Ardeal, în convingerea că glasul nostru poate să cântărească ceva acum, când e vorba de soarta țărănimii române. O spunem aceasta încredințați până în adâncul sufletului nostru de adevărul, că numai o țărănime sănătoasă trupește și sufletește, cu pământul și moșioara ei, cu școala și biserica ei, va putea ca în viitor să întrupeze chiagul neamului acestuia românesc și numai o astfel de țărănime va da mâna cu bucurie, celor dintr'alte clase sociale — punând cu toții umărul, ca „României“ să-i meargă bine. Nu vrem să fie neîndreptățiți alții. Toți să-și aibe locul lor. Dreptatea să stăpânească! Dreptatea înainte de toate!

* * *

Fiiul lui Moș Ioan Roată de pe timpul „unirii“ mai trăiește. A ajuns dânșul Moș acum, — are păr alb și fața brăzdată de crețe. Dar e chipeș încă, îmbrăcat în haine albe de dimie, cu fireturi multe, negre, cu nasturi lucitori. Cine merge în „cameră“, la București — îl poate vedea. Toți ți-l arată și-ți zic: „Iată-l pe fiiul lui Moș Ioan Roată!“

Cine a fost Ioan Roată? Ne-a povestit-o minunat Creangă al nostru. Un țaran mintos, pe care l'au adus boerii moldoveni (liberali) în 1857 la Iași, „pe când se fierbea unirea“. Au adus din fiecare județ (comitat) câte un țaran ca să fie de față la plăsmuirea „unirii“. Un boier s'a apropiat de țaranii chieșiți anume și a început să le povestească de ce mare însemnătate este clipa, care o trăiește acum: unirea Moldovei cu țara muntenească, „două țări surori, creștine și megieșe“. Țaranii ceialalți dădeau toți din cap și spuneau, că pricep tot ceea ce le povestește boierul. Numai Moș Ioan Roată da din cap neîncercător. Ca să-i adeverească și mai mult spusele, a dat boie-

rul poruncă lui Roată să-i aducă un bolovan din apropiere. Dar bolovanul era prea mare — Roată n'a putut, nici nu s'a încercat să-l prăvale. Atunci i-au sărit într'ajutor alți țarani și astfel au adus bolovanul lângă boier. — „Vedeți, așa e și cu trebile țării, a zis boierul. „Unul nu poate urni bolovanul din loc, — de aceea să ne unim mai mulți“. „Să ne unim“, a zis Moș Ioan Roată, numai să te vedem și pe Dumneata la lucru! Să pui și Dumneata umărul lângă noi!“! Țaranii ceialalți au rămas uimiți de îndrăsneala lui Ioan Roată, de i-a mers vetea. De atunci a rămas numele lui Moș Ioan Roată vestit în istoria desrobirii țărănești.

Dacă ar trăi Moș Ioan Roată acesta, el s'ar apropiă iarăș de sfatul țării, acum în București, și-ar propti mâna de toiag, ar ascultă cele ce vorbesc domnii trimiși de țară la „constituanta“, ar încrunță din sprâncene și ar zice: „Prea bine, prea bine! Iatămă-s! Am trecut Milcovul, părăiașul care ne despărția țărișoarele mai înainte. Milcov nu mai este pentru țărișoare, dar sufletele noastre n'au Milcovuri destule? — Faceți să dispară (să nu mai fie) și alea și binecuvântată! Vă fie atunci munca Dumneavoastră de oameni cu scaun la minte și cu inima de Români adevărați“....

O altă adunare poporală împrăștiată! Cărturarii români din Bihor au ținut cu poporul peste 60 de adunări și conferințe. Nu li s'au pus piedeci până la adunarea dela Lazuri din cercul Vașcăului, întrunită în 11 Iunie nou. Aci abiă isprăvisse cuvântarea sa avocatul din Beiuș Dr. Tiberiu Cosma, și Dr. Ioan Ciordaș voia să ia cuvântul, când pretorul Martonfi urmat de o ceată de jandarmi, s'a înfățișat domnului Ciordaș cu provocarea de a împrăști adunarea, — altcum o va împrăști el cu slugile lui! — pe motiv că această adunare n'a fost înștiințată la pretură. Cărturarii bihoreni însă înștiințaseră prin scrisoare recomandată la pretură ținerea adunării, dar nu primiseră încă răspunsul. Prim-pretorul, un român renegat, Tempeleán Dezső, înadins n'a voit să le dea răspunsul, pentruca să nu se poată ține adunarea.

Câte răutăți sunt în stare să facă trădătorii pe capul neamului, de care nu vreau să mai știe! La Alba-Iulia Roska Miklos, la Lazuri — Tempeleán Dezső! Mai sunteți nenorociților?...

Ministrul Austro-Ungariei la Berlin se schimbă. Până acum a fost, timp de 22 de ani, Szogyeny-Marich, care acum poate de bătrânețe s'a retras din acest post înalt. În locul lui va fi numit prințul de Hohenlo-

1943
25
1978 =

he-Schilling, un bărbat cu multă vază la Curtea împăratului Wilhelm. — Monarhia a ținut să trimeată la Berlin pe prințul de Hohenlohe cu atât mai mult, cu cât ambasada dela Berlin e cea mai însemnată, pe care o susține monarhia în străinătate. Prin această ambasadă se pot întocmi cât mai bine legăturile între Germania și Austro-Ungaria, împărății aliate, dar cari n'au mers mână în mână chiar totdeauna, în trecut. De pildă în decursul războiului balcanic și la încheierea păcii dela București s'a observat multe deosebiri de păreri între Austro-Ungaria și Germania. De prezent se crede că prințul Hohenlohe e cel mai potrivit pentru postul de ambasador (ministru, reprezentant) al monarhiei noastre la Berlin, fiindcă el timp de 4 ani a fost în Rusia, ca atașat (trimis) militar al monarhiei la ambasada din Petersburg, deci are cunoștințe despre bărbații de stat ruși și despre stările politice din Rusia.

Dar dacă se întocmesc în chip dibaciu afacerile *din afară* ale monarhiei noastre, oare n'ar fi vremea ca să se întocmească iarăș în chip dibaciu, și afacerile ei *dinlăuntru*, spre bine? Căci doar adevărata tărie a monarhiei stă în bunele stări dinlăuntru ei, în mulțămirea supușilor. Ar fi vremea ca să se gândească diplomații monarhiei și la curățirea răului, mucegaiului dinlăuntru ei. Să se gândească la egala îndreptățire a tuturor naționalităților monarhiei.

Turcii se pregătesc de zile grele...

Agentia de publicitate Reuter află din izvor sigur, că un număr de ofițeri turci dela marină au sosit acum câteva zile în Anglia spre a cumpăra 120 mii tone de cărbuni și 4 ori 5 vapoare de transport, cari să servească în caz de războiu la transportarea cătanelor turcești. Săraca Turcie nu știe ce o mai așteaptă ziua de mâne!

Congresul învățătorilor români din Bucovina. Învățătorii români din Bucovina au răușit să se adune într'un congres la Suceava, pe zilele de 7 și 8 Iunie nou. A fost *întâiul lor congres*. Învățătorii noștri din Ardeal și Ungaria încă n'au putut să țină nici un congres până acum, căci guvernele ungare nu le-au dat voie. Deci mai norocoși frații noștri bucovineni!

În ședințele congresului s'au vorbit multe lucruri bune. Profesorul dela universitatea din Cernăuți, Dr. Iancu Nistor a desfășurat amănunțit dezvoltarea școlii primare în Bucovina. A spus d-sa că „dintre toate neamurile din Bucovina Românii au cea mai veche școală poporală”. Dar școala românească poporală a îndurat în decursul vremii multe schimbări, se ajunsese chiar ca învățământul să se predea numai în limba nemțească, și abia cu anul acesta, 1914, li s'a dat *părinților liberă voie ca să aleagă limba în care să fie instruiți copiii lor*.

Au mai vorbit bine domnii D. Moldovanu, G. Rotică și V. Greciuc. La congres a luat parte și revizorul școlar al arhidiecezei ortodoxe din Ardeal, d-l Dr. Onisifor Ghibu, care a vorbit despre „Școala primară și vieța sătească”, dând învățătorilor bucovineni o mulțime de cunoștințe de cel mai mare folos pentru o *instruire cu adevărat românească a copiilor*. Alți vorbitori au mai fost G. Cozmiuc și Gavrilescu.

În cinstea domnului Dr. Onisifor Ghibu au dat în Cernăuți o masă comună toți pro-

fesorii români dela școalele secundare din Bucovina. Dumnișale i s'au adus mulțămite călduroase, drept recunoștință pentru că în cărți și articole de gazetă a luptat *împotriva folosirii și a limbei nemțești în gimnaziile și școalele poporale din Bucovina*.

Reforma administrativă.

Reforma administrativă, pe care o ținesc cele trei proiecte (planuri) de legi ale ministrului de interne Șandor, vor fi în curând desbătute în dietă. Președintele clubului dietal al naționalităților, d-l Dr. Teodor Mihali, a dat următoarele informațiuni despre această reformă:

„Fără îndoială, starea prezentă în administrație e de nesuferit. Fapt este, că cele mai multe pacoste politice, economice, culturale și naționale, avem să le suferim din pricina păcătoșeniilor administrative, și pentru acest motiv se simția adânc trebuința reformei electorale, prin care se speră și îndreptarea relelor în administrație. Dar aceasta nu s'a ajuns și nu se va ajunge prin noua lege electorală votată acum câteva luni. Iar proiectele de legi ale guvernului, prezentate camerei, încă nu iau măsuri cari să fie potrivite pentru a îndrepta păcătoșeniile. Din contră, în multe privințe vor aduce o stare mai rea decât cea de azi. De aceia în dietă vom fi siliți să combatem proiectele“.

Cele trei proiecte cuprind, în general, următoarele schimbări:

Toți funcționarii (în comune și comitate) vor fi numiți din partea ministrului de interne. (Între funcționarii comunali se numără notarii, subnotarii, primarii, învățătorii dela școalele comunale etc.) Medicii de cerc și personalul de cancelarie vor fi numiți din partea fișpanului. Fișpanul poate fi înlocuit cu altul și dat jos din slujbă ori și când. Ceialalți funcționari sunt inamovibili (nu pot fi aruncați afară din slujbă) ca și funcționarii de stat, — pot fi însă transportați (mutați într'alt loc) numai din interese de serviciu, sau la dorință, sau în urma unei sentințe disciplinare (dacă nu s'a purtat cumsecade). Timp de un an, dela intrarea în vigoare a legii (adecă tocmai pe vremea alegerilor viitoare parlamentare) toți funcționarii sunt disponibili (adecă stau la îndemâna guvernului care îi plătește). Pe urmă vor primi numire definitivă (nu mai pot fi scoși din post, dar de mutat da).

Cele 60 de comitate rămân împărțite tot așa cum sunt acum. Congregația stabilește însăși numărul membrilor ei aleși. Dreptul de alegător e acelaș ca și pentru parlament. Dreptul de a fi ales asemenea. *Cei pedepsiți pentru agitație (după paragraful 172) sau pentru crime în contra statului nu pot fi membrii ai congregației timp de 10 ani!* Alegerile se fac pe timp de 6 ani, jumătatea membrilor fiind aleasă tot din trei în trei ani. Alegerile se fac în Decembrie. Împărțirea cercurilor și a numărului membrilor de ales într'un cerc, rămâne în grija congregației după anumite reguli. Alegerea se face prin buletin (listă) și nu e secretă.

Se institue *consiliu cercuale* (comitete pretoriale). Președinte e protopretorele sau ajutorul lui. Referenți sunt: medicii, veterinarii, inspectorii silvici (de păduri). Mai sunt 6 eventual 12 membrii în consiliu. Două părți din trei vor fi aleși de către adunarea generală, pe a treia parte o nume-

ște comitele suprem. Se institue și postul de jude de tablă, cu împuternicirea de a face adresele către guvern, sau către judecătoria administrativă, în contra ordinelor nelegale.

Reforma administrativă va lăsa **pentru limba românească** abia un mic locșor în atingerea poporului nostru cu statul. Anume în comune și la preturi. Dela preturi în sus se va folosi numai limba maghiară. — Limba românească se va întrebuiți iarăș cu foarte mare greutate. Căci iată ce se cere unui Român, ca să poată ajunge cu limba românească până la prim-pretorele:

1. În cerc să locuiască mulți locuitori, cari să vorbească limba românească.

2. Dacă are vre-o plângere sau vre-o cerere să și-o prezinte **singur** la pretură, cu graiul viu ori în scris, încât să nu aibă trebuință de avocat ca tălmăciu (interpret).

3. Numai în cercul său are dreptul să întrebuițeze limba românească. Dacă ajunge cumva într'alt cerc și are trebuință să știe unele lucruri, nu poate cere deslușiri, nu poate face nici-o plângere la pretură, decât ungurește. — Pentru cererile înaintate, pretura își are câte un tălmăciu anume.

Iată sărmanele drepturi, cari i-au mai rămas limbii românești în vieța publică a statului! De aceea noua reformă administrativă este o adevărată plagă pe capul poporului nostru! Să ne gândim numai la greutățile ce le vor avea oamenii noștri, când vor trebui singuri, fără ajutorul vre-unui cărturar român, să înainteze în scris sau în graiul viu vre-o plânsoare sau vre-o cerere!!

Cu „reforme“ de acestea nu se aduce nici o îndreptare spre mai bine, ci spre mai rău! Așa ceva nu putem numi „reformă“ ci batjocoră pentru limba atâtor milioane de locuitori ale diferitelor naționalități din patrie. Mergem tot în spre mai rău! În loc să ne crească iubirea de patrie, în sufletele noastre crește nemulțămirea. Tot mai mașter se poartă cu noi cărmuirea! — Iar toate acestea vor trebui să se schimbe din nou azi-mâne!

De altcum în curând vom auzi în dietă și glasul deputaților noștri, cari se vor scula să combată această drăguță de „reformă“!

Un învățat al neamului: A. D. Xenopol.

Câtă bucurie și câtă cinste pot face unui neam ca al nostru bărbații de seamă, distinși! Îndeosebi unui neam ca al nostru trecut prin atâtea încercări, bătut de atâtea neajunsuri din partea sorții. Când vedem că bărbații români de oriunde, prin tăria și răbdarea sufletului lor, pot să ajungă la mare putere de judecată și știință încât să strălucească alături de cei mai aleși bărbați ai altor neamuri din Apusul luminat al Europei, — atunci ne uităm îndrăzneți la viitorul nostru.

Azi încă odată putem privi îndrăzneți în viitor. Căci distinsul și bătrânul profesor, domnul A. D. Xenopol, care de mai bine de 30 de ani dă lecții de istorie românească studenților dela universitatea din Iași (România), domniasa s'a împărțit în Franța de o mare cinste: a fost ales membru al „Academiei franceze de științe morale și politice“ din Paris. Vom înțelege și mai bine această cinste dacă vom ști că

pomenita societate de învățați din Paris are, pe lângă locurile pentru francezi, și opt locuri pentru cei mai mari învățați ai neamurilor europene. Unul din aceste opt locuri l-a luat, acum vre-o două luni, domnul A. D. Xenopol. Se poate închipui cât de mult cântărește locul pe care l-a luat domniasa.

Societatea învățaților francezi și l-a ales de membru pe domnul Xenopol pentru meritele ce le-a câștigat d-sa ca scriitor al istoriei. A scris mai multe cărți de istorie în limba franceză, mai în urmă o carte intitulată „Teoria istoriei“, în care a adus idei nouă în această știință. Îndeosebi pentru această scriere și pentru alta ceva mai veche „Principiile fundamentale ale istoriei“, și-a câștigat iubirea și stima deosebită a Francezilor. În timpul din urmă, cu deosebire în decursul războiului balcanic, d-l Xenopol a scris călduros în gazete franceze pentru păstrarea legăturilor celor mai strânse între Francezi și Români.

Dar și alte foloase a adus munca d-lui Xenopol, pentru neamul nostru. Domniasa a fost primul istoric român, care a scris *Istoria Românilor* dela naștere până în zilele noastre, o carte de mare preț, ca și care nu încercase altul înaintea d-sale.

Domnul Xenopol a purtat în deosebite vremi mare grijă neamului nostru din Ardeal. Când istoricii unguri și străini îndrăzneau să spună, că poporul românesc din Ardeal nu și-ar avea obârșia pe pământul acesta pe care îl are astăzi, ci că ar fi venit în suta a treisprezecea după Hristos din miazăzi, din Balcani, domnul Xenopol le-a răspuns cum trebuia, dovedindu-le netemeinicia vorbelor lor. Năzuința istoricilor unguri de a sta cu fapte istorice neadevărate într'ajutorul politicianilor unguri, ca să ne desmoștenească de Crepturile noastre naționale, a fost combătută cu tărie de d-l Xenopol.

Cu acest prilej ne mai aducem aminte cu plăcere de ostenețile ce le-a depus d-l Xenopol în gazetele dela noi, prin cari a îndemnat pe toate popoarele nemaghiare din Ungaria să pornească la luptă împreună împotriva nedreptăților și persecuțiilor guvernului. E timpul sosit, — a zis d-l Xenopol, — de a ne rugeta la o astfel de lucrare comună, căci atunci țintele noastre politice mai ușor le-am putea ajunge. Îndemnurile domnului Xenopol ne vin la timp, căci

nu se va zăbovi prea mult până ce noi Români și popoarele nemaghiare conlocuitoare din patrie vom porni lupta aceasta.

Ne-am făcut o plăcută datorie de a arăta meritele distinsului istoric Xenopol, cari îndreptătesc pe Francezi să-l facă membru al celei mai înalte societăți a lor „Academia de științe morale și politice“, și meritele cari ne îndreptătesc pe noi să-l înțelegem mai temeinic, să-l prețuim, să-l iubim și să ne fălim cu d-sa.

Domnul Xenopol, după ce a fost ales membru al Academiei pomenite a zăbovit prin Franța și Belgia, ținând conferințe interesante. Intors acasă, în România, acum vre-o trei săptămâni, a fost sărbătorit de membrii Academiei române, al cărei vechiu și valoros membru este și Domniasa.

După plecarea Țarului dela Constanța.

Întâlnirea Țarului Nicolae al Rusiei cu regele Carol al României la Constanța, a dat ca rod o mare valvă în toată lumea diplomaților și gazetarilor. Vizita aceasta e talmăcită și răstălmăcită în fel și chip. Gazetele Triplei-Alianțe (Germania Italia și Austro-Ungaria) vestesc ca *fapt implinit* despărțirea României de Tripla-Alianță și alipirea ei la Tripla-Înțelegere (Rusia, Franța și Anglia). Cu atât mai mult sunt sigure de asta, cu cât Țarul a fost întovărășit la Constanța și de ministru de externe al Rusiei, d-l Sasonov. Iar Sasonov nu s'a grăbit să plece deodată cu Țarul în Rusia, ci a zăbovit în România încă trei zile, pela București, Sinaia, a făcut o călătorie pe frumoasa vale a Prahovei, pela Predeal, ba a trecut și de hotarul Predealului în automobil cu d-l Ionel Brătianu, prim-ministrul României, pe valea Timișului, către Brașov....

Azi însemnăm lucrurile de cari se vorbește prin lumea diplomaților (bărbaților cari pun țările la cale), după vizita Țarului la Constanța. În deosebi stăruim asupra celor două gânduri, cari au hotărât pe Țar să vie la Constanța: logodna principelui Carol cu principesa Olga, și apropierea ruso-română.

Logodna prințului Carol cu marea principesa Olga.

Foaia germană „Berliner Tageblatt“ află din Petersburg, că este sigură căsătoria între prințul Carol al României și marea

principesa Olga, cea mai frumoasă fică a Țarului. Cu toate că atât Țarul cât și Țarina zic, că prințul Carol ar fi puțin prea tinăr. Se svonește că în cursul verii prințul Carol va face o nouă vizită curții rusești, iar atunci se va face logodna.

Sasonov în călătorie prin România.

Sasonov, în tovărășia prim-ministrului Brătianu al României, însoțit și de alți doi miniștri români și câțiva funcționari de stat români și ruși, au făcut o călătorie cu trenul dela București pe valea încântătoare a Prahovei până la Sinaia. Dela Sinaia Sasonov și cu Brătianu singuri, au plecat în automobil la Predeal, ba au dat o raită și pe valea Timișului, pe pământul Transilvaniei până spre Brașov.

Intorși la București s'a dat o masă în cinstea lui Sasonov, la care au fost invitați reprezentanții (miniștrii) tuturor țărilor (chiar și din America) cari se află la București — afară de reprezentantul monarhiei noastre, Czernin.

Petrecerea lui Sasonov, timp de trei zile prin România, e privită ca fiind de mare însemnătate politică, prin ea s'ar fi ajuns la o lucrare mână în mână a Rusiei cu România, în delăturarea încercăturilor din Orient, din Balcani, și în întărirea celor două țări.

Ministrul monarhiei noastre la București, Czernin, neluat în seamă.

A bătut la ochi lipsa ministrului Austro-Ungariei dela întâlnirile lui Sasonov cu bărbații de stat români. Foaia ungurească din Pesta, „Az Est“ scrie cu răutate următoarele rânduri: „La Sinaia s'a adunat în jurul lui Sasonov o societate îndrăzneată, puternică, strălucită. Afară de bărbații de stat români de renume au mai fost de față și miniștrii țărilor străine, până și miniștrii Belgiei și Olandei. Gazetele străine au dat însemnătate mare întâlnirii dela Sinaia ca și celei dela București, la cari *numai contele Czernin n'a fost de față*.“ Din Sinaia se știe că Sasonov a făcut cu Brătianu o călătorie până la Brașov, apoi seara s'a întors la București unde au ascultat o liturgie în biserica rusească, apoi au avut masă împreună la ministerul de externe. *Dela această masă iarăș numai contele Czernin a lipsit*“. Dar e cam de înțeles lipsa contelui Czernin,

Cu paloșul.

117

Proveste vitejască din vremea descălecatului Moldovei de Radu Rosetti.

(Urmare).

În aceeași noapte Bogdan era trezit din somn de slugile sale: un oștean sosise cu vești din sus și cerea să fie adus înaintea lui. Domnul poronci să fie lăsat să între. Ira Iacșa, vătămanul de Turia. Venea într'o întinsoare, tocmai dela Nistru, cu știre că oastea leșască, lovită de Români în codrii Șepenișului, fusese biruită și împrăștiată.

LXV (65).

Ispășire.

Când se crăpă de ziuă Români în zadar căutară cu ochii pe potrivnici: nu se mai vedea urmă de Unguri, nici pe Dealul Podului nici pe șesul Bistriței. Grosul lor,

cu Craiul, începuse la miezul nopții să se retragă pe șes, lăsând străji puternice pe dealurile de pe malul stâng spre a nu fi loviți de Români în coaste. Înainte de ziuă, perdeaua care făcea față oștirilor lui Bogdan se retrase și Lăpușnenii, cu Bibire, fură trimiși să urmărească pe dușman și să-l hărțuiască.

Bogdan, după ce luă măsurile trebuitoare pentru căutarea răniților și îngroparea miilor de morți, stătut de față la înmormântarea lui Toma Alimoș în biserica dela Săucești, cu toate căpeteniile oștirii. De abie se sfârșise slujba când veni răspuns dela Bibire că, la Gărleni, o dat de Unguri care-i stau în potrivă cu îndârjire și că fără pedestrime nu are ce să le facă. Bogdan încăleacă îndată și oastea întregă se puse în mișcare pe șesul Bistriței. Mergeau întâiu Bărlădenii, stând sub povățuirea bătrânului Pogan, pe care Bogdan îl făcuse namestnic al său peste ei; apoi urmau oastea lui Stroici și pe urmă aceea care venise din sus, cu Bogdan. Gheorghită cu

Codrenii și Mihul cu cetele lui, scăzute vai! la jumătate, aveau poronci să urmeze dealurile de pe malul stâng, spre a împedea călărimea dușmanului să hărțuiască coastele oștirii.

Ungurii se retrăgeau dar încet; câte odată cetele lor se opreau pe loc și, făcând împrejur, năvăleau cu turbare asupra Românilor.

În ziua aceea Români tăbăriră între Costișa și Căndești, pe amândouă malurile Bistriței; Ungurii erau la o depărtare de o mie cinci sute de stânjani cel mult.

În ziua următoare dușmanii îndărăptară până la Piatra; în spre seară Români se încercară să pătrundă în oraș, dar fură răspinși cu pierderi mari. Acele din cetele ungurești care alcătuiau aripa dreaptă a oștirii Craiului, în număr de vr'o opt mii de călăreți și care fusese tăietate de valea Bistriței, fură risipite în dealurile dintre Bistrița și Moldovă și urmăriți de Gheorghită cu parte din oștenii lui, hotărâți să-i stârpească până la cel de pe urmă.

căci vizita lui Sasonov prin România nu s'a făcut de flori de măr, ci poate că cu anumite scopuri, cari numai pe placul monarhiei nu vor fi.

Sasonow decorează pe ministrul Franței la București.

Pentru atragerea României către Tripla Înțelegere (Rusia, Franța și Anglia) care s'a ținut cu venirea Țarului și a lui Sasonov în România, s'a străduit mult ministrul Franței, Blondel, la București. Pentru strădaniile acestea Sasonov a decorat cu o medalie de valoare pe Blondel.

O nouă legătură între Rusia și România

se va face printr'un nou drum de comunicație (umblare) între Reni și Galați. Anume deputatul Cistjacob a propus în dumă (așa se numește dieta rusească) să se facă o nouă linie de comunicație între Rusia și România, dela Reni la Galați. — Duma și-a dat învoirea.

România alături de Rusia, în descurcarea încâlcitelor din Orient.

Foaia „*Ruscoie Slovo*“ dă ca sigură știrea, că între România și Rusia s'a semnat un contract, în înțelesul căruia amândouă țările vor merge mână în mână la deslegarea grelei afaceri cu strămtorile Dardanelor. (Strămtorile acestea se află în punctul de întâlnire al Mării de Marmură cu Marea Egee, ele se află în mâna Turciei, și au foarte mare însemnătate pentru comerț).

Țarul a răspuns la o veche vizită a regelui Carol în Rusia.

Vizita Țarului la Constanța este, — așa susțin mulți, — și ca un fel de răspuns la vizita, pe care regele Carol al României a făcut-o Țarului în 1897, când Rusia a sărbătorit 20 de ani dela războiul româno-rus-turc (1877).

Două străzi în București și una în Constanța

și-au schimbat numele. Cea din Constanța, de pe malul Mării Negre, se va numi „bulevardul Țarul Nicolae al II-lea“; tot „Țarul Nicolae al II-lea“ e botezată o stradă în București, iar altă stradă a fost botezată cu numele capitalei Rusiei „Petersburg“. Pe fața Casino-ului din Constanța se va însemna cu litere de aur data venirii Țarului.

Cavalerul Căinții, în aceste două zile, dăduse din nou dovezile de cea mai strălucită vitejie, el era vecinic alături de Mihai și se văra în învâlmășala cea mai cumplită.

A treia zi după bătălia dela Săucești se auzi că Bacăul se predase căpitanului lăsat de Bogdan ca să-l împresoare și că Mayer, cu alți zece Sași și Unguri, plătesc trădarea lor cu capul.

Câteva mii de Unguri ținură Piatra până înspre seară, dând astfel vreme Crăciunului și grosului oștirii să se depărteze. Bogdan intră în oraș pe la asfințitul soarelui.

Mihai a cărui cete luase o parte însemnată la luptele din acea zi, se întoarse de vreme cu Cărbuș și cu Cavalerul Căinții la Roznov, unde tăbărise în noaptea trecută. Corturile lor erau așezate pe malul Crăciunului, acel al Cavalerului fiind la oareșicare depărtare de acele a lui Mihai și a lui Cărbuș, care fusese părăsite de Unguri în drum cu două zile înainte.

Noptase și ei isprăveau cina afară,

Ce spun prim-ministrul României și ministrul Sasonow.

Prim-ministrul României, d-l Ionel Brătianu, a fost întrebat de un gazetar dela foaia rusească „Birsevija Vedomosti“ despre stările dintre Rusia și România. Prim-ministrul român a răspuns, că România și Rusia sunt înțelese să aperse pacea dela București (înfăptuită în anul 1913), să se îngrijească ca în Balcani să fie liniște, apoi să vie în ajutorul oropsitei Albanii ca să puie ordine în mica și frământata țărișoară, nelăsând numai pe Austria și Italia să isprăvească o astfel de muncă.

Ministrul de externe al Rusiei, Sasonov, întrebat de un ziarist dela foaia „Viitorul“ din București, a răspuns că: „Rusia și România legate fiind prin interese comune și prin aceeași politică pașnică, nimic nu va tulbură în viitor legăturile lor prietenești“. România și Rusia trebuie să se îngrijească de păstrarea păcii în Balcani și de ocolirea războiului între Grecia și Turcia. Spune apoi, că din România a cules amintiri neșters de frumoase, și-i pare rău că așa de scurt timp i-a fost dat să petreacă în România. Ar fi dorit să ia parte la deschiderea Constituintei, însă alte afaceri îl chiamă acasă în grabă.

Examenele pentru dreptul de vot.

Spicuri din scrisori, primite dela abonații nostri, asupra acestor examene.

În cele următoare mai dăm unele amănunte de pe la examenele pentru dreptul de vot. Din acestea, ca și din cele trecute, se poate vedeă atât de lămurit, ce fel de stări sunt prin diferite părți: Îndeosebi e grozav de slabă purtarea și neinteresul unor așanumiți „conducători“ ai satelor. Le poate fi rușine! Dar să ne bucurăm, că cei mulți sunt cu mult mai vrednici!

Cluj-Mănăstur. Comuna noastră a fost împreunată de Cluj. La 17 Maiu v. s'a ținut și la noi examenul pentru drept de vot. Ne-am înscris 50 de inși. Toți am cerut să se țină examenul în limba românească, ni s'a răspuns însă, că „să mergem în România“, numai acolo se vorbește românește (ce mințe de ungar! — Red.). N'am avut ce face, a trebuit să punem examenul în limba ungurească și am reușit 42 de inși. Când ie-

înaintea corturilor, când li se dădă de știre că un flăcău cere să fie adus înaintea Păunașului Codrilor, având să-i împărtășească lucruri de seamă. Mihai poroncind să-l aducă, în curând văzură înaintea lor un băiet de vro șaptesprezece ani, cu o față plăcută, îmbrăcat în port țărănesc.

Întrebat ce voiește, el răspunse:

— Mă numesc Axinte Flutur și sunt de loc din Buhalnița. Când au trecut Ungurii pe la noi, mergând înspre Bacău, m'o luat cu mai mulți băieți din sat pentru a mână carele cu boi care duceau merindele lor. (Se purtau urât cu noi, ne băteau cumplit, și ne dădeau mâncare puțină de tot. Când am ajuns în dreptul Bacăului, am fugit peste noapte și, după ce am rătăcit pe dealuri și prin păduri, am avut norocul aseară să nimeresc la preotul din Dănești.

— La Părintele Ioniță, zise Mihai, îl cunosc bine. Ai nimerit la un preot foarte de ispravă.

— Dumnezeu să-i deie sănătate, zise băietul, că m'o primit și m'o hrănit ca pe

șiam dela cele două comisii de examinare, numai ce auzim pe Unguri în jurul nostru mirându-se cum de știm așa de bine ungu-rește! Nime nu ne-a stat într'ajutor, nici preotu și nici dascălii, ci din truda și sârguinta noastră am învățat să scriem, să cetim și să ne luăm curajul și să răspunde la examen. Dacă dascălii ar fi fost oameni de inimă, am fi izbutit din Cluj-Mănăstur să avem dreptul de vot peste 100 de inși. *Abonatul* Nr. 5804.

Avașfalva. Dacă notarul nu puneă piedeci, dacă n'ar fi stat de capul oamenilor ca să nu meargă la pretore a să înscrie pe listă, ar fi făcut din satul nostru mai mulți examenul pentru dreptul de vot. Așa abia s'au găsit 30 de inși, cari n'au ascultat de notarul, aceștia au făcut examenul. — *Fr.*

Bucium-Poieni (comit. Alba-inferioară). Din 40 de inși câți am avut curajul să ne prezentăm la examen, abia am reușit 28. Dela noi puteau să-și câștige dreptul de vot peste 100 de oameni, dar au pregetat să lase lucru pământului. *Un abonat.*

Din cercul pretorial Jibou. Examenul a fost pus pe ziua de 27 Maiu n. Din comuna Creaca s'au prezentat 12 inși, din cari au reușit 10, din Lupoaia au reușit 14 inși din 17, însă din comuna Borza, deși au fost luați pe listă 11 inși, nu s'a prezentat nici unul. Decursul examenului a fost liniștit și pretorul a fost om de omenie. Numai acela n'a primit drept de vot, care n'a știut nimic, deși în comisie au fost numai străini. *Ioan Lung Mironeanul* din Lupoaia.

Sân-Mihai (Bănat). Ar fi fost în stare să primească drept de vot cel puțin 100 de inși, dela noi. Dar fruntașii satului n'au vrut să se străduiască pentru noi, cât de puțin. Din îndemnul propriu numai Gheorghe Datcu a avut curajul să se înscrie pe listă și să facă examenul. *Petru Datcu.*

Socodor (comit. Arad). Din comuna noastră s'au înscris pe listă la pretor vreo 120 de inși, dintre cari numai trei au fost respinși dela examen. Acești trei numai cu greu au putut ceti și scrie. Unii nu s'au înscris pe listă la pretor din lipsă de înțelegere a însemnătății dreptului de vot. Însă de aceștia sunt puțini și se vor lumina ei cu timpul, numai că va fi prea târziu, poate. *Dimitrie Cosma*, abonat.

copilului. Din tot satul numai el rămăsese acasă, bărbații sunt duși la oaste, iar moșnegii cu femeile și cu copiii au umplut codrul de pe malul drept al Bistriței. Atât eram de trudit încât am dormit de aseară, de când o noptat, până astăzi după amiază. După ce m'am trezit, am vrut să ies din căsoaia în care dormeam, dar n'am putut, căci ușa era închisă cu cheia și o trebuit să am răbdare, să aștept să vie Părintele să-mi deschidă. Dar auzind în ograda șgomet, zăngănit de paloșe și de piteni și glasuri vorbind pe ungu-rește, am înțeles că au venit Unguri în sat și că părintele m'o închis pentru că ei să nu mă găsească și să nu-mi facă vre-un rău. În căsoaia în care mă aflam era brânză bună și pită și un ulcior cu apă rece, astfel că aveam cu ce să-mi astâmpăr foamea și setea. Dela o bucată de vreme făcându-se liniște, Părintele o și venit la mine și mi-o spus să stau liniștit unde mă aflu, căci la dânsul au venit niște oameni răi și numai cu mare nevoie o scăpat de ei și o dat la o casă.

Crasna (cercul Crasnei, comitatul Sălaj). Am încercat 40 de inși să facem examenul pentru dreptul de vot și toți 40 am izbândit. Prim-pretorul și notarul s'au purtat omenos cu noi. Păcat că n'au încercat și alții, doar avem mulți știutori de carte în satul nostru. Lipsa de bani a împiedecat pe mulți să se strângă la Crasna, de pe unde eram împrăștiați la lucru. *G. Papp.*

Turda. Pe lista pretorului Erdeli Elemer s'au anunțat din cercul Turzii 1026 de inși pentru examenul electoral. Din cei 726 de inși, cari au fost examinați, au primit testimoniu numai 196 Români din întreg cercul Turzii, pe când Unguri sunt peste 500 de inși. Români au fost cernuți ca prin ciur, pe când Ungurii au fost făcuți scăpați. Cu deosebire rău s'a purtat cu Românii notarul Endes Kálmán. *Un abonat.*

Steagurile dela Blaj.

După cum am mai scris, în două răstimpuri au fost aninate la Blaj două steaguri tricolore românești, un steag la 3 Maiu v. într'o cruce de piatră de lângă drumul ce duce dela Blaj spre Sâncel, iar altul la 10 Maiu v. pe vârful catedralei din Blaj. Din partea administrației maghiare s'au pornit atunci cercetări. Cancelaria de informații a guvernului ungar află din Aiud, că despre aninarea celor două steaguri au ieșit la lumină următoarele lucruri:

Steagul de pe crucea de piatră a fost pus de studenții dela gimnaziul din Blaj: Ioan Bunea, Gligor Ceortea din clasa a 8-a, și Vasile Șerban din clasa a 6-a. Acești studenți au mai recunoscut, că plănuiseră să puie un steag la 5 Maiu v. pe mormântul lui Axente Sever; dacă ar fi fost împiedecați ar fi întrebuițat revolvere să se poată apăra. Pe steagul care eră gata, eră scris: „A sunat ora, Carpații se cutremură“; studentul Bunea fiind întreat a tălmăcit astfel cuvintele acestea: „a sosit timpul ca să ne eliberăm de sub Maghiari“. Toți trei studenții locuiau la profesorul Gavriil Precup și au pregătit steagul în această locuință.

Steagul de pe turnul catedralei din Blaj s'a găsit că a fost aninat de Ioan Ovidiu Vodă din Zărnești, Vasile Fodor din Blaj și Ioan Pasere din Ciufud, toți trei elevi de pe cursul al 3-lea la preparandia (pedago-

gia) din Blaj. În fața directorului preparandiei Ioan Negruțiu, a profesorului V. Suci și a 4 funcționari ai administrației, cei 3 elevi au spus că în noaptea de 9 Maiu v. și-au câștigat o prăjină pentru steag din pivnița gimnaziului și apoi trecând prin curte, cu ajutorul unei chei au pătruns în turnul catedralei.

Aceste știri le-au răspândit în zilele trecute foile din Budapesta, cari de obicei își primesc informațiile lor dela cancelaria (biroul) de informații al guvernului. Iar acest birou a primit știrile din Aiud, capitala comitatului Alba-inferioară, de care se ține Blajul. — Se naște însă întrebarea: Sunt toate drepte, câte s'au răspândit și s'au trâmbițat dela Aiud!?!? O să vedem la vreme!

De-ale administrației ungurești.

500 (cinci sute) de oi ucise! În Săcele, lângă Brașov, s'a săvârșit această faptă nemaipomenită. Lucrurile s'au petrecut astfel: Ca mulți Români din Ardeal, din părțile de graniță, Nicolae Clinciu și fiul său Ioan își aveau o turmă de 500 oi în România. Scoțându-le la munte să le tundă, în hotarul Săcelelor, ciobanii oilor din cauza locurilor stâncoase n'au putut să păziască ca oile să nu treacă și pe teritor ungar. În să jandarmii unguri de graniță, — crezând că ciobanii vreau să treacă cele 500 de oi peste graniță prin contrabandă (fără știrea autorităților de graniță), le-au luat de pe urmă și le-au dus în Satulung (unul dintre cele 7 sate ale Săcelelor). Pretorul Săcelelor a dat poruncă ca cele 500 de oi să fie îndată măcelărite. Nicolae Clinciu și fiul său au înaintat plânsoare la ministru împotriva acestei porunci. Ministru n'a fost îndurător, ci a răspuns să se aplice regulile legii în chipul cel mai strict!

Pretorul a făcut în două rânduri licitație asupra oilor, o licitație Vineri în 12 Iunie nou, iar alta a făcut-o Duminecă în 14 Iunie n. pe un preț de nimic cu condiția ca cumpărătorii să se oblige ca îndată să măcelărească oile... Nu s'au aflat cumpărători doar toată lumea cu suflet nu putea să facă o faptă ca aceasta. — Nereușind licitația pretorul și-a plătit călăi, cari au sfârțicat și ucis capetele celor 500 de oi cu ciomege!

— Dacă aș plecă de aici ei ar bănuți ceva și ar plecă și ei. Dar ce grabă mare ai să vezi pe părintele Vasile încă în astă seară?

— Preuteasa trage de moarte, în pădure, la Calul? și trebuie să-l aduc mâne dimineață. Sărut mâna Părinte, rămâi sănătos.

— Mergi sănătos, Stane. Doamne, tare sunt năcăjit să-i țin în palme și să nu pot da de știre celor care ar putea să puie mâna pe ei și astă noapte au să plece, și Părintele ofta greu.

Mihu și Cărăbuș, care la începutul povestirii flăcăului dăduse semne de nerăbdare, ascultau acuma cu o băgare de seamă vădită.

— Atunce, urmă flăcăul, mi-am zis că doară se putea să merg eu la Roznov să fac treaba dorită de Părinte, și am început a bate în ușa. Părintele o intrat numai decât la mine și i-am spus că sunt gata să merg la Roznov, să duc Păunașului Codri-

Paguba, pe care au îndurat-o cei doi Români seceleni se ridică la peste 20 de mii coroane! Rodul muncii lor de zeci de ani a fost averea aceasta de oi. Dar bătrânul Nicolae Clinciu n'a mai putut înfruntă o pacoste ca asta și *supărarea i-a curmat zilele!* — după cât se svonește. — Ciopârțirea celor 500 de oi a trezit o mânie și scârbă fără margini în sufletele Românilor săceleni și va trezi pretutindeni unde va străbate vestea.

Iată cât de neomenoase sunt legăturile țării noastre cu România, deși pășunile întinse ale României, sunt în spre folosul cetățenilor din Ungaria! Bani și bogăția oierilor români ardeleni din România, aduc doar bunăstare pentru țara noastră! Aflăm spre încheierea foii, că despre uciderea celor 500 de oi din Săcele se va vorbi și în dieta României. Va luă cuvântul domnul Nicolae Iorga, deputat al județului Prahova.

Deschiderea Constituintei în România.

Rând pe rând am dat vești despre schimbările de cari e vorba să se facă în statul român. Schimbări de multă valoare, căci dela ele atâră întărirea, înflorirea României. Stăruim azi, în fruntea foii, asupra însemnătății *Constituintei*, noua dietă a României, chieată să înlocuiască unele legi învechite din constituția țării, cu altele nouă, cari să ajute mai grabnic și mai sigur înaintarea.

Indeosebi două schimbări mari va aduce constituanta în vieța de stat a României. Domeniile (pământurile statului) și o mare parte din moșiile boierului vor trece în mâinile țăranilor, cari nu-și au pământul lor propriu. Aceasta este o schimbare. Altă schimbare este, că cele trei colegii de până acum, se vor preface într'un singur colegiu. În loc să aibe bogătanii un fel de drept de vot, negustorii și cărturarimea săracă altfel de drept de vot și țăranimea iarăș altul, în viitor va fi un singur colegiu, cu un singur fel de vot. O să scriem și într'alt rând asupra acestor schimbări.

Țărănimei din România îi este dat, prin aceste schimbări cari se vor face, să-și îmbunătățească starea și să ia parte în mai mare măsură în trebile statului, să se îngrijească mai bine de mărirea și tăria lui. Cu drept cuvânt, dacă schimbările acestea

pustie din apropiere. Mi-o mai spus că de mi-a mai fi foame, să mănânc din brânză și din pită până mă voiu sătura și iar s'o dus, închizând ușa cu cheia. Stat-am cât am stat când iată că aud glasul Părintelui vorbind cu alt om.

— Și l'ai văzut bine? zicea Părintele.

— Cum să nu-l fi văzut, dacă o trecut la o palmă de mine.

— Îl cunoști bine, știi că el este Păunașul Codrilor?

— Da cum să nu-l cunosc, Părinte, nu l'am văzut amândoi de atâtea ori.

— Și spui că are de gând să mâie în Roznov?

— Am văzut cum i se pregătea mănăcarea și am văzut trei corturi întinse.

— Măi Stane, ie calul meu, trage o fugă până la Roznov și spune Păunașului pe cine avem aici.

— Nu pot părinte, m'am jurat că voiu fi la noapte la Părintele Vasile, la Jirov și mai am o bucată de drum sdravănă. Ce nu mergi singur?

lor veștile cu care m'ar însărcina. Părintele tare s'o bucurat, o mers de o pus șaua pe cal și mi-o arătat pe unde să ies din sat, fără ca să fiu văzut, care este drumul ducând la Roznov și mi-o spus să-ți zic așa:

— Părintele Ioniță dela Dănești dă de știre Păunașului Codrilor că într'o casă din satul Dănești, care acum este pustiu, stă ascuns de astă noapte Balc, fiul lui Sas, fostul Domn al Moldovei cu șase oșteni Unguri; iar alți doi oșteni păzesc pe deal, deasupra bisericii. Păunașul Codrilor să trimită numai decât oameni voinici ca să-l prindă, dar să se grăbească, căci la miezul nopții Balc pleacă negreșit. Și Părintele mi-o arătat casa în care stă ascuns Balc, dâmbul pe care păzesc doi oșteni ai lui și drumul pe care trebuie să vie oamenii Păunașului, spre a nu fi văzuți de cei doi pândari. Dupăce mi-o dat Părintele binecuvântare, am încălecat și am venit într'o fugă.

(Va urma)

se vor face, putem zice, că România e la nouă răspântie în viața statului: drumurile pe cari le vede înainte de aci încolo sunt cu mult mai largi, mai drepte pentru ajungerea la izbândă. Căci cu cât într'un stat mai mulți cetățeni își dau silința și au dreptul de a lua parte la deslușirea întrebărilor de tot felul ce i se pun în fața viitorului, cu atât propășirea e mai sigură și vază îi crește.

Constituanta României s'a deschis în 5 Iunie v. prin un strălucit mesaj (vorbire de tron) pe care l-a citit însuși Maiestatea Sa regele Carol. Cuprinsul mesajului e următorul:

Domnilor Senatori! Domnilor Deputați! Cu cea mai vie mulțămire Mă găesc iarăș în mijlocul Reprezentațiunii Naționale, căreia țara i-a dat însărcinarea de a revizui (schimbă) pactul nostru fundamental (constituția țării). Sunt încredințat că veți duce la bun sfârșit această mare operă (lucrare), chemată să întărească temelile statului și să-i asigure pentru multă vreme o pașnică și sănătoasă propășire. În ceasul în care începeți înăuntru o lucrare atât de însemnată, Imi este cu deosebire plăcut să pot constată că **bunele noastre legături cu toate statele s'au întărit însă mai mult în interesul păcii.** Vizita pe care ne-au făcut-o la Constanța Maiestatele Lor împăratul și împărăteasa Rusiei, este pentru țara noastră o dovadă a înaltei stări dobândite de România în Europa, prin politica ei înțeleaptă și puternica propășire a tuturor forțelor Regatului. Această vizită este totodată o mărturie a prețului, pe care marea împărăție rusească îl pune pe străduințele noastre de pace, precum și o nouă consfințire a glorioasei confraternități (luptă împreună) de arme din 1877 și a **legăturilor tot mai prietenești ce există între cele două țări.**

Domnilor Senatori! Domnilor Deputați! Rog pe cel Atotputernic să lumineze mințile și sufletele Domniilor-Voastre, pentru ca lucrarea ce sunteți chemați să înfăptuiți să fie dintre cele mai rodnice și să contribuie la fericirea scumpei noastre Români.

După deschiderea Constituantei s'au ales președinții *camerei* (cum e la noi dieta) și *senatului* (cum e la noi casa magnaților). Pentru cameră a fost ales președinte d-l Ferechide, iar la senat d-l Misir. După aceea, în zilele din urmă, s'au ținut diferite vorbiri asupra alegerilor pentru constituantă. Sunt unii deputați conservatori (bogătani, ciocoi), cari aduc învinuiri guvernului, că acesta ar fi desfășurat o prea mare luptă la alegeri, cu scopul de a scoate câți mai mulți deputați liberali (la cârma țării e acum guvernul liberal, din sânul partidului liberal).

Noi nu putem, decât să ne bucurăm de răușita alegerilor pe placul guvernului liberal. Acesta ne dă chezașia, că reformele plănuite se vor și înfăptui pe dintregul, iar nu numai pe jumătate. Astfel voim să înțelegem noi lucrurile, iar nu să auzim azi-mâne de oare-cari târgueli între partidul liberal și conservator. Cât pentru unii deputați conservatori, ne-ar plăcea foarte tare, să fie conduși de **idei mai naționale și mai umane**, dupăcum scriem în fruntea foii de azi... În numerii viitori vom mai scrie asupra acestor reforme din România.

Albania în sânge...

Valea Durazo-lui acoperită de morți. — Starea domnitorului. — Lupte sângeroase. — Barbariile răsculaților. — Românii în ajutorul Albaniei. — Semne de pace.

Sărmana Albania, cu slove de sânge va scrie în cartea istoriei pacostea nenorocită, ce a dat pe capul ei în anul acesta. Multă vreme îi va trebui acestei țărișoare ca să-și vie iar în fire, în urma atâtor vieți pierdute din cauza răscoalei. E groaznică lupta dintre frați și nimic nu duce la ruină și peire ca această luptă, ca răscoala din sânul unei țări. Ce se întâmplă azi în Albania ne dă o icoană atât de grăitoare, ce urmări dureroase poate să aducă cu sine nemulțămirea mulțimei, căci nimic nu e mai periculos decât să pui la încercare răbdarea unui popor. Acesta răbdă cu o răbdare de vită până când i-a ajuns cuțitul la jos; atunci răbdarea lui se schimbă în furie nepotolită și cu icoana morții în sân luptă până la cea din urmă picătură de sânge...

Lupta, care s'a dat în noaptea de Sâmbătă spre Duminică în jurul orașului Durazo (capitala Albaniei), ne arată atât de vădit ce urmări sângeroase are furia poporului. În urma acestei lupte au rămas în jurul orașului Durazo peste 400 de morți și aproape tot atâți răniți. Incântătoarea vale a capitalei Albaniei s'a prefăcut într-o vale de sânge și leșurile omenești au acoperit pământul. Vaetele răniților pierduți printre mulțimea de morți sunt acoperite de bubuiturile tunului, așa că cei mai mulți mor fără să-și capete ultimele îngrijiri. Valea orașului Durazo are înfățișarea Iadului pe pământ.

Principele de Wied, domnitorul Albaniei a văzut că numai cu tămandări de colo până colo nu va putea face liniște niciodată în Albania. De aceea el singur s'a pus în fruntea trupelor guvernului și cu sabia scoasă comandă și luptă în cele mai periculoase poziții. Atacul care l-a dat răsculații în contra orașului Durazo a fost respins cu mari pierderi de vieți omenești din partea acestora.

Tot asemenea răsculații au fost bătuti la Cavala, la Fiat, la Valona, la Tirana și în mai multe părți.

Dar la Corița și în sudul Epirului starea lucrurilor este cu mult mai îngrijitoare. Răsculații pun mereu stăpânire pe multe poziții, așa că comandantul orașului a cerut grabnic ajutoare, cari, dacă nu vor veni la timp, toate împrejurimile Coriței vor cădea în mâinile răsculaților.

Luptele sângeroase, cari s'au dat în unele localități din Epir, au umplut de groază pe locuitorii satelor. Mai ales în unele părți, din cauza căldurilor îngrozitoare, stărvurile omenești au umplut aerul cu miasme, încât sunt temeri să nu isbucnească holera sau altă epidemie (boală) periculoasă.

La Durazo au sosit 30 de tineri români din România, cari s'au prezentat armatei guvernamentale cu dorința să lupte contra răsculaților. Principele de Wied a felicitat pornirea vitejască a acestor tineri simpatici, iar pe urmă au fost îmbrăcați și conduși pe metereze (întărituri).

Acum în urmă ne vine știrea, că răsculații văzând pierderile enorme ce le-au suferit în timpul din urmă și-au cam pierdut pofta de luptă și au cerut guvernului alba-

nez să le deie un armistițiu (odihnă de arme) de două zile. Se crede că în aceste două zile se va putea ajunge la o înțelegere de pace cu căpeteniile răsculaților.

Știri diferite.

Fostul ministru al României, N. Filipescu, despre legăturile României cu monarhia Austro-Ungară. Foia ungurească „Az Est“ (Seara) din Budapesta trimite câte un corespondent de-al ei preste tot locul, unde crede că poate afla ceva știri mai însemnate. Cum eră, vezi Doamne, să lipsească dela Constanța corespondentul ziarului „Az Est“? Iar când s'a întors înapoi, corespondentul foii susnumite s'a abătut și pela București de unde încă voiă să mai știricească una-alta. Aci perciunatul jidano-maghiar s'a adresat boierului român Nicu Filipescu, care, ce e drept, nu l-a respins, dar i-a facut niște declarații destule de lămurite și îndesate. Și iată ce a spus fostul ministru Filipescu:

„Mi-am spus și altădată părerea mea asupra noii porniri politice a României și constat, că prevestirile făcute anul trecut s'au adeverit. Spuneam atunci, că **bunele legături dintre România și Ungaria atârnă dela o înțelegere între Ungurii și Românii din Ardeal.** Mulți vedeau poate atunci în cuvintele mele o amenințare la adresa Ungariei, deși eu nu doriș altceva decât o apropiere între cele două popoare. Regret (îmi pare rău) foarte mult, că împăcarea Ungurilor cu Românii din Ungaria nu s'a făcut. Dar nu cumva să mă bănuieți de iredentism! (că adecă Filipescu ar vrea alipirea Ardealului la România“).

»Am auzit, că s'au făcut românilor, la începutul tratativelor, (consfătuiri) propuneri multămitoare. Eu nu doreș mai mult decât dădeau politicienii unguri, încercați patrioți. (Dar ei nu dădeau mai nimic! *N. Red.*).

„Dela început am spus că dacă împăcarea nu se va face curentul (mersul) politicei noastre externe va lua alt drum. Aceasta s'a și petrecut nu numai în ceea ce privește **apropierea ruso-română**, care bine înțeles nu înseamnă vreo amenințare pentru nimeni, dar acest curent al politicei noastre a făcut ca legăturile noastre cu Austro-Ungaria să nu se poată manifesta (arăta) fără mijlocirea Berlinului. În timpul conflictului balcanic cererile noastre față de Tripla-Alianță au fost destul de mici. Astfel stând lucrurile cred, că nemulțămirea noastră față de rolul diplomaților din Viena este destul de îndreptățită, așa că singura noastră mulțămire deplină este ceea ce ne-a dat Germania, aliata Austro-Ungariei“.

„Putem să constatăm deci că **ne gășim în fața unei apropieri ramăno-rusă**, care mă bucură foarte mult într-un cât aceasta apropiere nu este îndreptată în contra nimănu.“

„Mai doreș ca eșuarea (neizbutirea) împăcării dintre români și unguri, fiind uitată, să nu mai auzim noi plângeri de-ale Românilor în contra ungurilor.“

„E foarte dreaptă părerea, că condițiunile de politică internă ale unui stat nu trebuie să aibă înriurintă asupra politicei externe. Nici nu vreau să spun că politica românească s'a schimbat numai din cauza eșuării împăcării romăno-maghiară. Atât doar că la nemulțămirea noastră față de politica Vienei, în timpul conflictului balcanic, s'a mai adăugat și această nemulțămire care a fost hotăritoare, deoarece la noi există o opinie publică (lumea românească își are părerea ei), cu care guvernele noastre vor să lucreze în deplin acord (înțelegere).“

Turcii nemulțumiți cu Nemții. De câteva zeci de ani armata turcească a fost instruită tot de ofițeri nemți. În decursul războiului balcanic oastea turcească a împușcat cu tunuri nemțești, flota aeriană (aeroplanele pentru armată) a fost condusă de ofițeri nemți, însă tot fără izbândă. Bieții Turci pun în cărușă nemților toate neajunsurile acestea, din care cauză acum nu-i mai pot suferi pe Nemți. Zilele acestea și-au ales de comandant al aviaticeii militare (aeroplanelor de războiu) pe un vestit aviator francez: Goys de Mezerac, în locul neamțului de până acum. Aviatorul francez a fost întâmpinat cu multă căldură la Constantinopol. O Turcoaică i-a pus la îndemână toate juvaerele, lucrurile scumpe ce le aveă cu vorbele acestea frumoase: „comandantule, eu dăruiesc patriei comorile mele cele mai scumpe. Vă rog să fiți un tată bun și drept față de alți fii otomani (Turci) cari vor fi ofițeri ascultători de ordinele dumniavoastă”. (Un fiu al ei fusese pilot, dar a căzut cu aeroplanul în mare.)

Alianța greco-sârbo-bulgară contra Turciei. Din Constantinopol (capitala Turciei) vine știrea, că reprezentanții (miniștri plenipotențiar) ai Marilor Puteri pe lângă guvernul turcesc, s'au întrunit zilele trecute la ministrul austro-ungar din Constantinopol, Palavicini, spre a se înțelege asupra propunerii de a pleca în Azia mică, unde să cerceteze în contra barbariilor făcute contra grecilor. Afără de aceasta, Grecia și Sârbia ar fi făcut guvernului din Sofia (capitala Bulgariei) propunerea ca, în cazul unui războiu greco-turc, Bulgaria să dea ajutor împotriva Turciei, primind în schimb unele provincii ce se vor câștiga de la Turci. Se zice, însă, că guvernul bulgar ar fi respins această propunere.

Literatură și știință

Scrisoare.

Unui tinăr.

Mă rogi, prietene dragă,
Cu slova ta curată,
Să te provăd cu sfaturi
Pe calea apucată,
Se 'mpart din experiența
Trecutului și ție,
La vremea ei, — cum alții
Vor fi 'mpărțit și mie.
Mă iartă, dacă cumva,
Ce-ți spun nu-ți e pe plac;
Dar nu pot, adevărul
Să-l țin legat în sac.
In calea pe car' astăzi
Pornești, — vei întâlni
Atâtea suferințe,
Cât, nu le poți gândi.
Cu bolovani și gârle 'ți
Va fi presărat drumul;
Și tinerele planuri
S'or risipi ca fumul.
Vei poticni adesea,
Că-i greu să urci la deal
Și ca pe-un mort vei plânge
Al tău, sfânt ideal.
Pe marginea cărării,
Pe care, tu o urci,
'Ți vor întinde curse
Ascunse, să te 'ncurci
Vedea-vei mese 'ntinse
Sub arbori înfloriți,

La cari pigmei și vameși
Mânca-vor odihniți.

Te vor pofți în casă
Fățarnicii moderni,
Să te 'ncălzești la dâșii
In friguroase ierni.

Ispita va fi mare
Când ești flămând și-i ger,
Dar tu, cred, vei pricepe,
Că sfinții sunt în cer.

Par'că te văd băiete,
Cum ți-ai ieșit din fire,
Și te-ai schimbat la față,
Cetind aceste șire.

Dar tu, de simți în tine
Tăria de-a luptă, —
Pornește fără teamă,
Invingerea-i a ta.

In lături, din cărare,
Tu nicicând să păsești;
La mesele întinse
Sub pomi să nu râvnești.

Ca armă ia cu tine
Credința și iubire,
In fața lor pieri-vor
Și curse și mâhnire.

Tu vei urca suișul
Cu lacrimi și sudori,
Dar ele mai în urmă
Se vor preface 'n flori.

Ajuns în vârful căii,
Spre care ai zorit,
Vei revedea un mare,
Frumos câmp înflorit.

**Acela-i conștiința,
Că ți-ai făcut chemarea;**
... Pricepe-vei, băiete,
Sau nu, — asemănarea?!

Petru O. Orlășanu.

Poezii populare.

De pe valea Hârtibaciului.

Nu-știu luna-i luminoasă,
Ori e mândra mea frumoasă;
Nu știu luna pe cer trece,
Ori mândra la apă rece;
Nu știu luna s'a ivit,
Ori mândruța mi-a zâmbit.

Trandafir mândru 'nflorit,
Cu drag mândro ne-am iubit,
Și plângând ne-am despărțit, —
Că dragostea-i cu dor mult,
Despărțirea-i cu urât.

Mândro de dragostea noastră
Răsărit-au flori pe coastă,
Dar s'a pus un blăstămat
Și florile le-a tăiat....

Simon Avram din Vărd.

Aviația României.

Școala de aviație militară dela Cotroceni.

Profesorii școlii încunjurați de elevi.

Toate statele europene au început de câțiva ani încoace, ca în armată să se folosească și de aeroplan (mașini de sburat). De pildă Rusia a comandat în primăvara acestui an 200 de aeroplan nouă. Și apoi câte va fi mai având!? Tot asemenea se înmulțesc aeroplanele în armata monarhiei noastre, a Germaniei, Franței etc. Cu ajutorul aeroplanelor e vorba de a se cerceta și urmări din aer armata dușmanului, sau chiar a pușca ori a lăsa bombe asupra ei.

România încă nu se lasă. Ea de asemenea ține rând în folosirea aeroplanelor pentru armată. Am văzut bunăoară, că la Constanța încă au fost patru aeroplan, cari au făcut paradă sburând pe de-asupra mulțimii adunată spre întâmpinarea Țarului Rusiei.

Fotografia de sus ne arată pe profesorii școlii de aviație militară (școala de sburat) dela Cotroceni, lângă București. În rândul din mijloc, dela stânga spre dreapta sunt: locotenentul Sever Pleniceanu, căpitani Beroniade, Popovici, Andrei, directorul școlii, Adamovici, sublocotenentul Al. Cantacuzino-Pașcașu și locotenentul Al. Berteș. — În rândul de sus: locotenentii Ghiosan Haralambie, At. Enescu, Sc. Ștefănescu, Rătescu, V. Alexandrescu și St. Petrescu. — Jos sunt: elevii, grade inferioare (subofițerii), cari învață la școala de pilotaj (a sbură). — În stânga se vede mecanicul școlii Nichita Pașef (civil).

Știrile Săptămânii.

Sibiu, 25 Iunie n.

Spre știre abonaților.

La numărul trecut am adaus mandate postale la toți aceia, al căror abonament se isprăvește cu 30 Iunie. Prin aceste rânduri ne adresăm tuturor acestor iubii abonați, cu rugarea, să binevoiască a trimite cât mai curând prețul abonamentului pe a doua jumătate a anului de față.

După cum peste tot locul se simte lipsa de bani, tot asemenea și noi avem mari cheltueli cu scoaterea acestei foi, care se dă pe un preț aproape de nimic, socotind mărimea ei. Din cauza aceasta nu putem da foaia pe așteptare sau să trimitem o seamă de numerii peste timpul împlinit. Astfel stând lucrurile, în zilele următoare, după ce vom fi trimis și numărul 26, o să oprim foaia tuturor acelor, cari încă n'au plătit.

Credem însă, că iubii noștri abonați vechi ne vor rămâne credincioși și pe mai departe. Vor face ori-cum de cele 2 cor. 20 bani și vor plăti abonamentul și pe viitor, ba vor îndemna și pe alții a abona foaia noastră. Asta credem, că e de datorința oricărui bun Român, ținând seamă și de împrejurarea, că noi chiar acum trebuie să plătim și suportăm atâtea spese și temniță pentru procesul avut, a cărei sentință s'a ridicat la valoare în zilele trecute. **E o datorință românească, fraților, a înmulți ceata celor din jurul acestei foi, care e cea mai veche, mai ieftină și mai bună foaie populară. Fiecare abonat vechiu ar putea ușor câștiga încă unul nou!** Numerii de probă se trimit, la cerere, gratis oricui.

Domnii Octavian Goga și Dr. Ioan Lupas — membrii ai Academiei române. Societatea celor mai de seamă învățați ai neamului nostru, Academia română din București, și-a ales de membrii corespondenți pe doi distinși fii ai Ardealului, pe iubitul nostru poet Octavian Goga din Sibiu, și pe părintele Dr. Ioan Lupas, protopopul Săliștii. Cu acest prilej primească felicitările și urările noastre de bine, pentru deosebita cinste ce o fac poporului nostru din Ardeal!

Academia română din București de multă vreme deja împarte în tot anul premii pentru diferite lucrări bune de știință și literatură. Anul acesta a împărțit următoarele premii: Premiul Asociațiunii Craiovene (1500 lei) pentru cărți de școală s'a dat pentru „Cartea de cetire clasa I. și II. dela școalele românești civile de fete din Ungaria“, — carte scrisă de Anghela Sălăgian, Dr. V. Bologa și Dr. E. Precup (din Ardeal). — Premiul Adamachi (5 mii de Lei) s'a împărțit așa: 1500 Lei doctorului Aristide Grădinescu pentru o carte de știință, 1000 Lei d-lui Silvestru Moldovan (din Ardeal) pentru scrierea sa „Ardealul“, 1500 Lei maiorului Gabriel Negri pentru scrierea „Artileria românească pe câmp“, și 1000 de Lei domnului Dr. I. N. Angelescu pentru 2 scrieri. — Premiul Principesa Adina Știrbei de 8 mii 500 Lei s'a dat domnului Victor Lazar pentru o carte de cuprins religios. — Premiul Demostene Constanținide de 4000 Lei s'a împărțit astfel: 2000 Lei scriitorului D. Pătrășcanu (din Bucovina) pentru volumul său de nuvele „Timotei Mucenicul“, 1000 Lei scriitorului E. Lovinescu pentru lucrarea „C. Negruzi. Vieța și opera sa“, 500 Lei

scriitorului M. I. Chirițescu pentru volumul de nuvele „Răsaduri“, 500 Lei d-lui Ion Al. George (din Ardeal) pentru volumul de poezii „Aquila“.

Societatea „Clubul român“ în Viena sub protectoratul domnului general Lupu, și-a ales în adunarea generală dela 4 Iunie următorul comitet: Protector: general Alexandru Lupu, președinte R. Chirilă, vicepreședinte Gh. Pușcaș, prim-secretar Al. S. Iorga, secretar Avr. Besoi, cassar I. Radu, controlor Gh. Besoi, suplenti C. Baba, S. Cismaș, bibliotecar Gh. Beu. In comisia de control: general Al. Lupu, Dr. Lazar Popovici și Gh. Vitencu.

Două femei evlavioase. Ni se scrie din Macea, comună în comitatul Aradului, că înaintea bisericii greco-orientale s'au ridicat două cruci. O cruce de piatră a dăruit-o bisericii văduva Florița Șiclovan și a fost înălțată înaintea bisericii în ziua de 4 Iunie. Altă cruce a fost ridicată de preoteasa Ladislau Petrila. Sătenii au adus mulțămite celor două femei evlavioase.

In „Cuvântul Adevărului“ d-l profesor Brânzen scrie despre presă (gazetărie) astfel: cinci puteri mari stăpânesc astăzi continentul Europei: Franța, Germania, Austria, Italia și Rusia, dar peste toate aceste puteri stăpânește puterea gazetăriei. Presa este astăzi un mare teritor din vieța publică. Fără gazete nu este publicitate. Puterea presei e grozav de mare și ea crește pe zi ce merge. Că ce putere are presa, se vede de acolo, că nu este bărbat de stat atât de înțelept căruia să nu-i dea sfaturi și mai înțelepte, ori să nu-l joace pe placul său, nu este cauză sau instituție careia altceva să-i poată strică cum îi strică presa. Nici pentru a face ceva cunoscut, plăcut, pentru a răspândi ceva, nu este mijloc ca presa.

Inecații români ai vasului „Empress of Ireland“. Am povestit într'un rând, nu de mult, de prăpădirea vaporului „Empress of Ireland“ în Oceanul Atlantic, pricinuind înecarea alor peste 1000 de persoane. Acum aflăm din foaia „Glasul vremii“ din America vestea dureroasă, că între cei înecați au fost și patru Români din comuna Șetin (comitatul Cenad) și anume: Dimitrie Coșta Baltău, George Costa Pavan, Constantin Deliman Timu și Nicolae Siladi Oniția. Foaia „Glasul vremii“ a cerut telegrafic deslușiri nouă dela societatea „Canadian Pacific“, care a fost proprietara vaporului „Empress of Ireland“. — Dureroasă veste!

Legătură între trenurile române și bulgare. Congresul internațional (adunare la care iau parte reprezentanți din toate țările) de căi ferate din Berna a hotărât să stabilească (facă) o legătură între trenurile române și cele bulgare. Trenurile cari pleacă dela Sofia spre Rusciuc vor ajunge în Rusciuc la 5 ore și jum. seara. Astfel călătorii vor putea să prindă vaporul care pleacă din Rusciuc spre România.

Atentat împotriva Țarului. In Petersburg s'a răspândit știrea despre un atentat groznic împotriva Țarului, pe linia ferată dintre Chișineu și Chiev, pe unde familia imperială se întorcea dela Constanța la Petersburg. Primele știri spuneau, că trenul imperial a fost distrus, la urmă însă s'a aflat, că atentatul n'a reușit, fiindcă trenul imperial din norocire a trecut peste mașina infernală așezată lângă șini. Insa trenul de persoane, care venia în urmă a fost aruncat în aer între satele Casatin și

Techudnov, producându-se o catastrofă înfiorătoare, care are mai mulți morți și răniți. Poliția întreagă s'a pus în mișcare pentru prinderea atentatorilor, cari, fără îndoială sunt anarhiști sau teroriști ruși.

Prăbușirea unui tunel. Marele tunel (drum pe sub pământ) de pe linia Monte Grazia din Italia, s'a prăbușit tocmai când o ceată de lucrători erau înlăuntru. Dintre cei cari s'au putut scoate 8 sunt morți și 4 răniți de moarte.

O groznică nenorocire aeriană. Mult sânge trebuie să se verse și cu multe vieți trebuie să plătim îndrăsneala de a cuceri văzduhul. O nouă știre ne vine din Viena, care ne umple de groază. In 7 ale lunii acesteia s'a întâmplat o mare nenorocire prin ciocnirea a două aeroplane, în urma căreia au murit 11 persoane. Nenorocirea se zice că s'a întâmplat în felul următor: Pe câmpul de aviație pluteau două aeroplane, unul cu două persoane altul cu nouă cari făceau exerciții cum să arunce bombe în dușmani. Unul trebuia să arunce bomba, iar celalt să caute spre a împiedeca aruncarea. Astfel aeroplanul, care trebuia să împiedeca aruncarea bombei, s'a apropiat prea tare de celalalt și în urțea cu care s'a apropiat, neputându-l opri mai la depărtare s'au ciocnit amândouă și astfel s'a produs o explozie (aprindere) grozavă. Invelişul ambelor aeroplane au luat foc căzând amândouă dela o înălțime foarte mare. Cele 11 persoane, aflătoare în aeroplane, au ajuns la pământ morți și carbonizați de nu se mai cunoșteau. Niște ofițeri cari erau prin apropiere au văzut cum nenorocii sburători, în căderea lor, erau cu hainele aprinse și strigau ajutor.

Convocator. Comitetul despărțământului „Șimleu“ al Asociațiunii invită la a 47-a adunare cercuală, care se va ține la 5 Iulie 1914 st. v. în comuna Marca cu programul următor: 1. Deschiderea adunării cercuale; 2. Alegerea alor doi membri pentru verificarea procesului verbal; 3. Raportul notarului asupra activității despărțământului Șimleu; 4. Raportul cassarului; 5. Alegerea alor două comisiuni constătătoare din 3 membri pentru censurarea rapoartelor notarului și cassarului; 6. Organizarea, respective completarea comitetului despărțământului, alegerea directorului despărțământului și 3 membri în comitet; 7. Alegerea alor doi delegați la adunarea generală a Asociațiunii din Năsăud; 8. Satorirea bugetului anului viitor; 9. Conferința d-lui Victor Bațan „Despre albinărit; 10. Conscrierea membrilor noi și membrilor ajutători; 11. Eventuale propuneri. Șimleu, la 11 Iunie 1914. In numele comitetului: Andreiu Cosma, dir. despărțământului, Dr. Valer Vicas, notar.

Jefuirea unei biserici. Din București primim știrea, că niște hoți au făcut o spargere îndrăsneată la biserica Slobozia din strada Leon Vodă. Ispitiți de faptul, că această biserică este una dintre cele mai bogate, hoții au încercat o lovitură, crezând că vor găsi bani înlăuntru. Ei au tăiat cu diamantul o fereastră din spatele altarului și după ce au scos fiarale dela fereastră, au intrat în sfântul altar, apoi au prădat peacolo toate lucrurile, în nădejde că doar-doar vor da de bani, dar au fost rău desamăgiți, căci n'au găsit nici un ban. Profanarea sfântului locaș a fost descoperită a doua zi de crâșnicul bisericii. Poliția e pe urma jefuitorilor.

Dela frații înstrăinați prin Germania. Primum următoarea scrisoare: Aflându-mă acum în Hamborn-Marxloh, am luat parte și la o petrecere, pe care a dat-o Reuniunea Românilor Ardeleni de aici. M'au încântat frumoasele vestminte românești ardelenene, apoi jocurile naționale. S'a jucat cu succes și o mică piesă teatrală „Țiganul în căruță“, de către tinerii Alexe Poplăcenel și Ioan Grancea, ambii originari din comitatul Sibiiului. La urmă domnul Aurel Mărgineanu, președintele Reuniunii, ne-a citit o scrisoare a domnului preot din Ighișdorful-săsesc, adresată dumnisale, prin care îl roagă să contribuie cu un ajutor pentru biserica din comuna aceasta. S'a și făcut colectă, unde am văzut că Nicolae Dărloșean și Dumitru Munteanu, parohienii bisericii din Ighișdorful-săsesc, au contribuit amândoi cu câte 24 coroane. Eu sunt din România, dar nu puteți să știți cât de bine m'am simțit între frații mei de peste munți, cu cari m'am întâlnit aici. — Costică Negreanu, lăcătuș din București.

Pentru dreptul limbii românești în școală. O foaie ungurească publică o știre din comuna Peterd (comitatul Bihor), că din prilejul examenelor la școala din această comună părintele protopop gr.-or. *Andrei Horvat* din Oradea-mare a muștrat aspru pe învățătorul Alexandru Sala, pentru că unui copil care nu înțelesese ce-l întrebase românește i-a pus întrebarea în ungurește, ca și când copilul în ungurește mai degrabă ar înțelege! Pentru muștrarea asta, se zice, că părintele și-ar fi aprins paie în cap. Ba mai scrie foaia că părintele Horvat ar fi declarat, că nu suferă în nici o școală românească să vorbească copiii ungurește! Un moșier ungar, apoi inspectorul școlii din Oradea, au luat sub scutul lor pe învățătorul Sala, ba, ce e mai mult, vreau ca cu mărturia mai multor țărani români să si-lească pe părintele Horvat să-și ceară iertare pentru vorbele sale aspre. — Părintele Horvat e bun Român, iar asprele cuvinte de care e învinuit de bună seamă sunt întortochiate de supușii lui... Mangra, cărui, — după cum se vede — părintele Horvat nu-i prea stă la inimă.

Trăznetul a lovit turla bisericii române din Paris. În 16 Iunie n. s'a descărcat asupra Parisului, capitala Franței, o furtună înspăimântătoare. Valuri mari de apă au cuprins străzile, au străbătut în locașurile dedesuptul Parisului, iar descărcăturile trăznetului erau foarte dese. Mai multe edificii au fost lovite cumplit de trăznet. În strada Jean de Beaulois trăznetul a lovit și turla bisericii românești, rupându-i învelişul de metal; ba au prins foc lemnele din cari eră construit vârful turlei, iar marea năvală de ploi l'a stins.

Un examen frumos. Ni se scrie: În Turda veche s'a ținut a doua zi de Rusalii examenul de finea anului cu copiii școlii populare. A fost un examen care poate servi ca model, de cum să se încurajeze la examene și din alte părți sufletele copiilor, umplându-le cu râvnă de carte. Răspunsurile copiilor au fost bune, curajoase. Pentru a le vâră în suflete cât mai multă dragoste de carte li s'au împărțit copiilor cărți în valoare de 17 cor. și 26 fil. din fundațiunea domnului Iuliu Barboși inspector regesc în retragere în Sibiiu și președintele institutului de credit și economii „Arieșana“, apoi premii în bani în valoare de 10 cor. din partea institutului „Arieșana“, și

în valoare de 3 cor. din partea învățătorului Simion Poruțiu. — Ni se mai scrie din Turda veche: să atragem atențiunea învățătorilor cunoscători de note, că pentru 1 Septembrie c. se va deschide în Turda al doilea post de învățător, cu speciala chiemare ca să formeze și un cor în patru voci cu poporienii, meseriașii ba chiar cu numărșii cărturari din loc, pentru ca să se poată da concerte și petreceri în folosul școlii. *Un cetitor.*

Din Câmpuri-Surduc. Cu ocaziunea producțiunei muzicale-teatrale urmată de joc, aranjată de tinerimea adultă și condusă de părintele Ioan Budoiu și de învățătorul Traian Mandocea din Câmpuri-Surduc, la 18/31 Maiu a. c., pe lângă rezultatul moral satisfăcător s'a obținut și un câștig material de 18 coroane din intratele de 47 cor. în favorul fondului „Reuniunii de muzică și cântări“ din loc. Programul a fost următorul: 1. „Marșul lui Mihai Viteazul“, executat de muzică; 2. „Prietenul adevărat“, comedie în 5 acte de Maria P. Drăgan. Piesa a fost jucată într'un mod destul de corespunzător din partea diletanților, dar mai mult a atras atențiunea publicului asistent învățătoarea, atât prin jocul ei foarte potrivit cât și prin minunatul port săliștenesc care, spre marea noastră durere, prin ținuturile acestea nu este încă înrădăcinat. 3. Ardeleana și Hațegana, executate de muzică și 4. Nunta Țiganului de Suci. Iar în pauză s'au jucat atrăgătoarele jocuri „Călușerul“ și „Bătuta“ de tinerii din loc în frunte cu învățătorul Traian Mandocea. Tuturora, cari prin participare au contribuit la rezultatul susamintit, ni-au sprijinit așa zicând nizuințele spre lumină, în numele comitetului parohial le aduc cele mai călduroase mulțămite, păstrându-le totodată cea mai duiosă amintire și recunoștință.

Unul din cei de față.

Telegrafia fără sârmă la manevrele din anul acesta. Primum știrea, că la Cănița-mare, unde vor avea loc manevrele din acest an se fac pregătiri pentru introducerea telegrafiei fără sârmă. Pe lângă comunicația (legătura, umblarea) telegrafică și telefonică, mai multe corpuri de armată vor avea încă un mijloc de a se înțelege laolaltă: telegrafia fără sârmă. Instalațiile și lucrările s'au început deja și încă Duminică trecută a avut loc un schimb de telegrame, dela turnul bisericii catolice din Cănița trimise la altă stațiune la depărtare de 30 kilometri, pe muntele Galamboc. Telegrafia fără sârmă e de neprețuit folos într'un eventual războiu.

Ce trebuie se știe și ce trebuie se facă săteanca română. Revista „Albina“ din București dă următoarele sfaturi sătencelor române: 1. Dați copiilor învățături bune și pilde frumoase; să le feriți auzul și ochii de vorbe urâte și fapte necuviincioase. 2. Deprinderile casnice sunt cea mai scumpă moștenire ce o poate lăsa o mamă ficei sale. 3. Cărmuiți gospodăria cu economie și pricepere; fiți tovarășe blânde și înțelepte ale binelui și sădiți în sufletul copiilor voștri simțiri trainice de cinste, de tărie față de ispitele rele. 4. Iubiți datinele strămoșești și toate cele ce sunt ale neamului nostru. În ele se oglindesc credințele și viața strămoșilor noștri, originea noastră și obiceiurile ce ne deosebesc de alte popoare. 5. Păstrați-vă portul național și lăsați cărpeturile de prin orașe, căci acelea vă întunecă frumsețea voastră naturală. 6. Să

nu vă coboriți niciodată la înjosirea de a vă vopsi fața. Sulimanul sbârcește, înegrește și crapă obrazul, pe care se pune. Sunteți destul de frumoase, chiar nesulemenite, dacă veți fi cuminte. Înțeleptul Solomon a zis: „Frumsețea la femeia necinstită este belciug de aur în râțul porcului“. 7. Să săvârșiți fapte cucernice, fiecare după puterea sa; iar dacă sărăcia vă împiedecă de a face precum doriți, să nu vă descurajați. Ușa împărăției cerului se deschide nu numai cu chei de aur ci și cu chei de lemn. 8. Să vă feriți de mânie, de pizmă și zavistii; acestea sunt ca niște cuțite prea tăioase cari adesea pot să ne rănească. 9. Să dascăliți bine fetele, pentru că dacă se vor mărită se poată conduce căminul; fata care nu poate să poarte rostul casei nu e bună de măritat. Se aveți mândria curățeniei, ori în ce stare v'ați găsi; casele și curțile să fie pururea curate. Curățenia vă face multă cinste. 10. Pregătiți copii pentru *ziua noastră cea mare* și întăriți-i în contra tuturor relelor. Să punem mare preț pe eroizmul acestor pui de șoimi. Ei alcătuiesc viitorul neamului nostru și acela trebuie să fie trainic și neînfrânt.

Acestea sunt sfaturi cari, nu numai sătencele noastre ar trebui să le urmeze, ci orice adevărată mamă și adevărată Româncă. Să le urmeze, deci, toate femeile române spre cinstea și fala neamului!

Degradarea unui sergent. Din Ploiești ni se scrie, că între soldații regimentului „Mircea Nr. 32“ începuse de o vreme încoace a se încuibă credințele adventiștilor (pocăiților), cari după cum știm sunt contra religiei noastre și contra alcătuirii bisericești. Și toate aceste proveniau în urma propagandei făcută de sergentul (filăru) M. Stefan, care împuiase capul feciorilor cu ideile lui scâlciate. Autoritățile bisericești au făcut arătare la regiment contra acestui sergent și după cercetarea făcută, dovedindu-se vinovăția lui, a fost degradat în fața întregului regiment.

O mamă, care își aruncă copiii în fântână. În Budapesta o mamă nebună (unii cred că a înebunit din cauza laptelui care i s'a suat în cap) și-a aruncat toți cinci copiii în fântână sărind și ea în urma lor. Cei doi mai mici s'au înecat în apa din fântână, iar ceilalți trei au fost scăpați de vecinii cari aflase de fapta nebunei mame. Mama este soția muncitorului Mozer dela fabrica Ganz și se spune că a trăit în cea mai mare nefericire cu bărbatul ei. Nefericita femeie a fost scoasă cu vieață din fântână și acum zace fără simț în spitalul Margit din Budapesta.

Culori ciudate... Un mare învățat francez a publicat următoarele ciudate descoperiri. Și anume s'a gândit ca să deie culori și unelor simțuri ce le are. Învățul acesta zice că: răbdarea e de culoare cenușie; mila, vânătă; bucuria, verde; sațul culoarea cafelei cu lapte; plăcerea, roza; somnul, culoarea fumului de tutun; cugetarea, portocalie; plictiseala, culoarea ciocolatei; grija de plată a unei datorii e de culoare plumburie; bani de primit, roșu mângăitor. Ziua în care se plătește chiria sau darea, e de culoarea pământului cel mai negru. Ziua unei întâlniri amoroase are culoarea ceaiului alb; a douăzecea întâlnire dragostească e de culoarea ceaiului foarte tare. La urmă spune, că pentru fericire nu găsește culoare. Fericirea nu se găsește printre mărfuri și nu se poate cumpăra cu bani.

Adunarea generală ordinară pentru anul curent a Filialei sibiene a Reuniunii „Crucea Roșie” se va ține în 30 Iunie n. a. c. la orele 4 d. a. în casa comitatului.

Ploi mari n'au încetat să bată prin Banat și România. Ne vin vești triste și de prin *Mehadia*. La podul satului se strânsese lume, care privea mirată la apa furioasă de sub pod, când un picior de beton al podului s'a prăbușit, trăgând după sine o parte a podului și *trei persoane!* pe văduva Iuliana Popovici, pe d-șoara Covaci și pe Sofronie Anghel, porcarul satului. Se zice că acel picior de pod a fost lucrat din beton slab, cu 10 părți nisip și abia o parte ciment. — Ploile de acum au mai dărâmat în comuna *Mehadia* 3 case, iar alte 5 case nu mai pot fi locuite.

În *România*, pe unde n'au atins furtunile, starea sămănăturilor e frumoasă, se așteaptă o recoltă bună. Așa prin județele Siliștra, Constanța, Tulcea, Dorohoi. În județul Tecuciu, însă, au inundat de ape sămănături de orz, ovăs, porumb și imaș pe o întindere de 45 hectare (jugăre), iar în satul Pleșești din județul Râmnicului-Sărat o ploaie cu piatră de mărimea nucilor a nimicuit sămănăturile, viile și pomii, cauzând pagube al căror preț e neînchipuit de mare.

Pela noi, prin comitatul Sibiului și Făgărașului încă cad ploi destul de mari și foarte des, aproape în fiecare zi; chiar și acum când scriem aceste rânduri ploaia ropotește în larmă mare pe afară.

Raiul fumătorilor. Se vede că și tabacul, dimpreună cu fumătorii lui, își are țara favorită. Și anume în Mexic! Acolo fumează toți: tineri și bătrâni, bărbați și femei, săraci și bogați. Copilului, după ce se înțarcă, i se pune țigara în gură, iar în școli li se dau voie școlarii silitori să fumeze chiar și în timpul lecțiilor. Fiindcă patima fumăturii este înăscută la mexicani, învoirea școlarii silitori de a fuma este un imbold (îndemn) pentru ceilalți școlari, cari se silesc și ei cu învățătura, pentru a căpăta acest favor. Așa se întâmplă de multeori că fumează toată clasa, în urma stăruinții elevilor cu lecțiile. Slab obicei și slabă cultură! Vai de capul lor!

Mari călduri în Berlin. Din capitala Germaniei se anunță, că pe acolo de vr'o câteva zile, domnesc călduri nesuferite. La umbră arată termometrul 28 grade. În Berlin trei oameni au murit din cauza arșitei soarelui. În Charlottenburg și Postdam (orașe lângă Berlin) deasemenea căldurile îngrozitoare au făcut multe victime. Peste 15 persoane, cari au căzut pe strade, au fost duse la spital. Lumea se îngrozește când trebuie să iese afară din casă. Mulți își caută adăpost prin pivniți și alte locuri răcoroase.

Păstrarea curajului. Americanii ăștia sunt oameni foarte iscoditori. Nu știu ce să mai scornească, să nu poată zice alții că i-au luat înainte. Acum mai nou aflăm, că în școlile din New-York s'a introdus, pe lângă studiile obicinuite, și studiul ținerii curajului în cazuri de primejdie. Învățătura aceasta este mai mult practică (faptică) decât teoretică (din carte). Așa de pildă în curtea școlii stă un autobus (automobil mare). Învățătorul poruncește să se urce în el școlarii câți încap. Tinta este ca școlarii să părăsească repede, în ordine, fără sgomot și fără îmbulzeală automobilul în-

dată ce aud semnalul de alarmă al învățătorului. Copiii sunt deprinși să-și păstreze curajul. Li se arată ce să facă în cazuri de foc, la accidente de tren ori la nenorociri pe mare. Li se fac cunoscute trebuințele întâiului ajutor în astfel de cazuri, căci spaima, în atari împrejurări, pricinuește foarte multe jertfe.

ECONOMIE

Pregătirea vinului de fragi, smeură, afine, mure și merișoare.

Dumnezeu, prin buna rânduială ce a întocmit-o la facerea lumii, a dat pământului putere, să răsară și să crească din el tot felul de roduri, pe cari oamenii să le întrebuințeze spre binele și folosul lor. Între aceste bunătăți se numără și poamele. Ele sunt de multe feluri și fiecare soi are un gust și o bunătate deosebită.

Poamele au fost cunoscute dela facerea lumii și oamenii le-au folosit totdeauna ca hrană pentru ei. Din poame se pot pregăti o mulțime de mâncări și beuturi sănătoase și plăcute.

Vinul pregătit din poame e cel mai bun și mai sănătos. Acesta nu vatamă sănătatea și nu tâmpește mintea omului, cum o face aceasta rachiul cel otrăvicios și pricinuitor a tot felul de răutăți. Vinul de poame poate să-l pregătească orișicine, nu e supus la nici o dare, e o beură plăcută, iar pentru oamenii bolnavi e ca și o medicină bună și dătătoare de putere.

Pregătirea vinului se face în felul următor: Într'un vas de 10 litre punem 5 litre de fragi și 5 litre de apă, sau câte litre de fragi, tot atâtea litre de apă. Vasul poate să fie o sticlă sau un butoiu. Gura vasului o astupăm cu un tolcer făcut din hârtie. Dacă am astupa vasul cu dop de lemn sau de plută, s'ar putea întâmpla ca în timpul fierberii să plesnească. Vasul îl punem la căldură, în fața soarelui, sau în bucătărie, ca să aibe căldura de lipsă la fierbere.

În timp de 6—8 zile, poamele din vas vor începe să fiarbă, la început mai domol, apoi mai tare și la urmă iar mai domol, până încetează fierberea de tot.

Luăm apoi vasul și-l golim într'un ciubăr, scurgem mustul de pe fragi și fragile le stoarcem bine, ca să iasă din ele tot mustul. Cu apă curată clătim vasul în care au fiert fragile și mustul îl strecurăm prin o sătă, îl măsurăm și la fiecare litră de must adăugăm 15 deca de zahăr. La 10 litre vom adăuga 1 chilogram și jumătate.

Ca mustul să fiarbă a doua oară dimpreună cu zahărul, îl punem iar în butoiu și îl astupăm tot numai cu tolcerul făcut din hârtie, apoi îl așezăm iar la căldură unde îl lăsăm 6—8 zile. După ce a stat de fierbe, îl tragem de pe drojii în sticle de câte o jumătate litră sau de o litră. Dacă nu e destul de limpede, putem să-l strecurăm prin o pânzătură curată.

Sticlele le astupăm bine cu dopuri de plută și le sigilăm cu ceară roșie, ca să nu răsufle. Peste iarnă le păstrăm în pivniță, ca nu cumva să înghețe.

La pregătirea vinului de smeură, de afine, de mure și de merișoare, urmăm întocmai ca și la cel de fragi. Deosebirea e numai la cătățimea de zahăr.

La vinul de fragi punem la o litră 15 dg (decagrame) și la 10 litre 1 chilogram și jum. La cel de smeură punem la o litră 18 dg și la 10 litre 1 chilogram și 80 dg. La cel de afine punem la o litră 20 dg și la 10 litre 2 chilograme. La cel de mure punem la o litră 22 dg și la 10 litre 2 chilograme și 20 dg. La cel de merișoare punem la 1 litră 25 dg și la 10 litre 2 chilograme și jumătate.

Sirupul se poate pregăti din fragi, din smeură și din mure. Și iată cum: Punem într'un vas (sticlă sau oală de pământ) 2 litre de smeură și peste smeură presărăm 10 dg de zahăr pisat. Dacă punem smeură mai multă, punem și zahăr mai mult. În starea aceasta lăsăm smeu- ra 6—8 zile. Scurgem apoi mustul în alt vas și smeu- ra o stoarcem bine prin o pânzătură, ca să iese tot mustul din ea. Mustul dobândit din smeură îl măsurăm și la fiecare litră de must, adăugăm o jumătate chilogram de zahăr. Mustul dimpreună cu zahărul îl punem la foc să fiarbă până a secăt de jumătate. În timpul fierberii, trebuie să tot amestecăm cu o lingură de lemn și spuma care să ridice deasupra să o depărtăm. Când vedem, că a secăt de jumătate, îl luăm de pe foc și-l lăsăm să se răcească, apoi îl punem în sticle, pe cari le astupăm bine cu dopuri de plută și ca să nu răsufle, le sigilăm și cu ceară roșie. Sirupul de fragi și de mure se pregătește întocmai ca și cel de smeură.

Aviz.

Foaia nu o putem da pe așteptare, fiindcă aceasta ne prea îngreunează purtarea socotelilor pentru cari nu plătesc la vreme. De aceea să nu se supere ceice ne-au cerut amânare de plată, iar noi nu le-am putut împlini dorința. Purtarea la astfel de socoteli, cu sutele de restanțe, ne ar încurcă și îngreună administrația din cale afară de mult.

Toți abonații sunt rugați, — când trimit bani, cer schimbarea adresei, scriu ceva la foaie sau fac orice fel de întrebări, — să scrie negreșit **numărul de pe fașia,** sub care primesc foaia. Asta e de lipsă pentru orientarea noastră în multe privințe, atât când e vorba de bani, cât și la altfel de publicații ce ni se trimit. Iar abonații cei noi încă să scrie, că ei numai acum abonează foaia întâiu.

Poșta Redacției și a Administrației.

Spre orientare. Din lipsă de loc, în numărul trecut am lăsat afară romanul „Cu paloșul”, a cărui publicare o continuăm în numărul de față. Totodată facem cunoscut, că **peste doi numeri se isprăvește** acest interesant roman, care pentru ceice l'au citit întreg, e o adevărată istorie din trecutul neamului nostru.

C. G., Mehadia. Scrisoarea D-Tale am primit-o prea târziu. Un alt abonat n-a fost scris mai de grabă despre marile ploi de pe la D-voastră.

Nicolae Chiș. Dă-l în plata Domnului, nu mai scrie.

Vieață plăcută. În numărul de față nu s'a mai putut.

Editura și tiparul „Tipografia Poporului”
Redactor resp.: Nicolae Bratu.

Prețul bucatelor

In SIBIU la 23 Iunie n. m.

Grân	Cor. 23,40 până 25,20	de hectolit
Săcară	10,—	" 11,40 "
Orz	6,40	" 7,40 "
Ovăz	11,—	" 12,80 "
Cucuruz	5,—	" 6,— "
Cartocfi	20,—	" 22,— "
Făină Nr. 8	48,20	" 48,20 la 100" chilo
" " 4	42,40	" 42,40 "
" " 5	41,60	" 41,60 "
Slănină	160,—	" 168,— "
Unsoare de porc	160,—	" 164,— "
Său brut	52,—	" 60,— "
Său de lumini	78,—	" 84,— "
Său de lumini totid	100,—	" 100,— "
Săpun	64,—	" 68,— "
Fân	4,—	" 4,50 "
Lemne de foc neplutite	8,—	" 9,40 la met. cub
" " " plutite	7,20	" 7,70 "
Spirit rafinat	Cor. 2,12	" 2,12 "
Spirit ordinar	2,28	" 2,28 "
Carne de vită pentru supă Cor.	1,12 până 1,70	la chilo,
" " " friptură	1,60	" 1,80 "
" " " vițel	—,80	" 1,80 "
" " " porc	1,40	" 2,— "
Ouă 10 bucăți	—,57	" —,67 "
Un pătrar de miel	—,—	" —,— "
Carne de cal	—,80	" 1,20 "

In BUDAPESTA 24 Iunie n. st.

Grân de Tisa 78 chilo Cor.	14,05 până 14,20	la 50 chilo
" " " 79	14,07	" 14,30 "
Săcară	10,37	" 10,62 "
Orz	7,60	" 8,— "
Ovăz	7,85	" 8,50 "
Cucuruz	7,85	" 7,50 "

Prețul banilor in 24 Iunie n.

	cumpărat:	vându
Galbeni	Cor 11,32	11,42
100 Lei, hârtie	94,50	95,—
100 Lei, argint	92,—	94,50
Lire turcești, aur	21,40	21,65
1 funt sterlingi englezești	23,90	24,10
100 marce, aur	117,35	117,80
100 " hârtie	117,35	117,80
Napoleon	19,09	19,19
100 Ruble rusești, hârtie	251,—	252,62
100 " " argint	242,—	245,—

Târgurile de țară.

[Ziua târgurilor e după calendarul vechiu]

- 17 Iunie: Bonțida, Cisnădie, Ciuc-Sepviz.
  - 18 Iunie: Șepsi-Sân-Georgiu.
  - 19 Iunie: Almașul mare (com. Cluj), Blaj, Cason, Haroscherec, Lugoș, Maros-Veecs, Radnot.
  - 20 Iunie: Arad, Bercaș, Tășnad.
  - 21 Iunie: Corond, Mehadia.
  - 22 Iunie: Berzava, Batania, Cermeiu, Cernatul de jos, Silvașul de sus.
  - 23 Iunie: Arpașul de jos, Capolnaș, Drag, Geaca, Ibașfalău, Ilia, Ormeniș.
- In aceste zile se ține în comunele de mai sus târgul de mărfuri, pe când târgurile de vite, cai, oi, porci, etc. se țin, ca de obicei, cu 1—2 zile mai înainte.

Loc deschis.

Aviz către publicul român! Cunoșcând multe lipsuri ale poporului nostru dela sate, am deschis în Budapesta un Birou de informații ca în felul acesta să stau în ajutorul publicului român în oricare afacere ce se ține de Budapesta.

Fiind chiar acum timpul îmblătitului Vă atrag atențiunea asupra faptului, că cea mai mare fabrică din Budapesta are anul acesta prea multe batoze (dube) de 720 până la 1000 mm., și le ar vinde cu preț foarte moderat și pe lângă garanță mare. Vă servește și cu motoare, mașini cu aburi etc. tot cu preț moderat. La dorință Vă trimite cataloage.

Dau informații referitor la rugărilor înaintate ministeriului ori Curiei. Urgez rezolvarea lor și rogi rezolvare favorabilă. Mijlocesc împrumuturi ieftine pe amortizare și vânzări de moșii și păduri.

Cine vrea să-și cumpere locomobile, motoare, moară, mașini de îmblătit mânate cu lomobil, cu motor, cu cai ori cu mâna, mașini de sămănat grâu, de cosit grâu ori iarbă, pentru adunarea fânului ori despoirea cucuruzului, pluguri etc. să-mi scrie mie căci gratuit îi recomand fabrici de unde își poate cumpără toate aceste în rate și cu prețuri mai ieftine ca la agenturi jidovești. Scopul meu este ca țaranul Român să-și cumpere marfă bună din mâna primă și cu garanță mare. Să vă feriți de firme cari nu sunt fabrici, să vă feriți de agenți jidovi căci vă înșală.

Vă recomand o invenție nouă: o morișcă cu 2 petri și sită mânăată cu mâna care face 100 kg. făină la zi. Prețul e 320 Cor. pe rate.

La dorință trimit gratuit planuri de mori și catalog ilustrat despre toate recvișitele economice. Cu stimă: L. Olariu, Budapest, II., Margit-körut 11.

Un băiat

priceput și din familie bună, având școală necesară, se primește

ca învățăcel

la mașinile de tipar, la Tipografia Poporului în Sibiu.

Edikt

zur Einberufung der dem Gerichte unbekanntem Erben.

Von dem k. k. Bezirksgerichte Innere Stadt, Wien, wird bekannt gemacht, dass Charlotte Fagadar am 6. Juni 1901, Katharina Fagadar und Michael Fagadar im Jahre 1884, endlich Josef Fagadar im Jänner 1885, alle genannt auch Zechi Monte, Zichi Monte oder Sigmund und zwar sämtlich in der Gemeinde Janka, Kreis Braila (Rumänien), verstorben sind.

Ueber das Bestehen letztwilliger Anordnungen ist nichts bekannt.

Da diesem Gerichte unbekannt ist, ob und welchen Personen auf obige Verlassenschaften ein Erbrecht zustehe, so werden alle diejenigen, welche an eine derselben aus was immer für einem Rechtsgrunde Anspruch zu machen gedenken, aufgefordert, ihr Erbrecht binnen einem Jahre, von dem unten gesetzten Tage gerechnet, bei diesem Gerichte anzu-melden und unter Ausweisung ihres Erbrechtes ihre Erbserkklärung anzubringen, widrigenfalls die Verlassenschaft, für welche inzwischen Herr Dr. Egon Schönhof, Hof- u. Gerichtsadvocat in Wien, I., Schottenring 14, als Verlassenschaftskurator bestellt worden ist, mit jenen, die sich werden erbserkklärt und ihren Erbrechtstitel ausgewiesen haben, verhandelt und ihnen eingewortet, der nicht ange-tretene Teil der Verlassenschaft aber oder, wenn sich niemand erbserkklärt hätte, die ganze Verlassenschaft vom Staate als erblos eingezogen würde.

K. k. Bezirksgericht
Innere Stadt, Abteilung I.
Wien, am 14. März 1914.
L. S.

Edict

de chemare a moștenitorilor necunoscuți tribunalului.

Tribunalul districtual c. r. Innere Stadt în Viena, face cunoscut, că Charlotta Fagadar a murit la 6 Iunie 1901, Ecaterina Fagadar și Michael Fagadar au murit în anul 1884 și Josef Fagadar a murit în Ianuarie 1885 și că toți, mai numiți și Zechi Monte, Zichi Monte și Sigmund, au murit în comuna Janca, județul Braila (România).

Nu este cunoscut, dacă există testamente.

Deoarece acestui tribunal nu-i este cunoscut, dacă vre-o persoană și cari persoane au un drept de ereditate la moștenirile de mai sus, sunt somați toți aceia, cari voiesc a face pretenție din un titlu oarecare la vre-una din aceste moșteniri, ca în timp de un an, socotit din ziua jos menționată, să declare la acest tribunal dreptul lor ereditar și să prezinte declarația de moștenitor, dovedind dreptul lor ereditar, în caz contrar moștenirea, pentru care domnul Dr. Egon Schönhof, avocat în Viena, I., Schottenring 14, a fost numit curator, se va regulă și adjuceacă acelor, cari se vor declara moștenitori și vor dovedi titlul lor de ereditate, iar partea moștenirei, care nu se va cere, sau dacă nu s'ar declară nimeni ca moștenitor, întreaga moștenire se va incassa, fiind fără moștenitori, de stat.

Tribunalul districtual c. r.
Innere Stadt, Secțiunea I.
Viena, în 14 Martie 1914.
L. s. s. s. Dr. Wamerl.

Traducerea de față fiind exactă după originalul german anexat, se autentică.

Viena, în 23 Mai 1914.

Dr. Em. Politzer.
translator jurat al tribunalelor
pentru limba română.

Schimbare de locuință

Dr. ITTU

medic practic uni-versal și dentist

locuiește Sibiu

Str. Cisnădiei 36

Studenti

de pe gimnaziu sau școale civile să primesc în cost pe anul viitor de învățământ la un învățător maghiar unde pot primi și ore private. Tot acolo să pregătesc cu succes și pentru examene supletoare. A se adresa la administrația acestei foi.

De vânzare.

Intr'o comună curat românească, lângă drum de țară, cu gară în loc, e de vânzare din mână liberă un local pentru boltă, trafică și crâșmă, cu o întoarcere foarte bună, ceace se poate dovedi. De prezent încă să eserciază aceste drepturi. Adresa se poate afla dela Administrația acestei foi. Pentru răspuns a se adauge marcă. 1843

Casă cu grădină

în Sibiu, strada Reussbach Nr. 13, constatătoare din 8 odăi, 2 culine, pivniță, fântână, o șură mare, șopru de automobil și căruță precum și șopuri de lemne, să dă în arândă cu prețul de cor. 150.— lunar, eventual să și vinde din mână liberă cu cor. 24.000.—. A se adresa la proprietarul G. Stuchlich, Sibiu, strada Turnului (Saggasse) Nr. 5. 1837

Mare succes

cu inseratele în „Foia Poporului” unde sunt citite de mii de persoane de pretutindena din toate țările și din toate cercurile sociale, atât inteligență cât și popor.

De aceea „Foia Poporului” este cel mai potrivit organ pentru publicarea a tot felul de inserate: pentru ocuparea sau căutarea unui post, apoi pentru vânzări, arândări, campărări, deschideri de prăvălii și alte instituțiuni, cum și anunțarea a tot felul de mărfuri și articli ce trebuiesc persoanelor singuratice sau în familie. — Informații asupra prețului inseratelor se dau cu plăcere la

Administrația
„FOIA POPORULUI”

Săpunul de lapte de crin Steckenpferd

alm Bergmann & Co., Teschen a/Elbe

se bucură de cea mai mare simpatie și răspândire pretutindeni, mulțumită efectului său și de cel mai bun și recunoscut mijloc în contra piștelor și de cel mai neîntrecut întru susținerea unei îngrijiri raționale a pielii și a frumuseții.

Mii de scrisori de recunoștință stau la dispoziție! Premiat de mai multe ori Pfi precauți la cumpărare și să se observe apriat la marca „Steckenpferd” și la firma deplină! Se poate căpăta (à 80 fl.) în farmacii, drogerii și parfumerii etc. Asemenea se recomandă și probata cremă de crin „Manera” (à 70 fl. per tubă), care este de un efect minunat întru susținerea mânilor la dame în stare gingașe. 1659

Călcâiul elastic

PALMA

1758

Observați durabilitatea

Ludovic Ferencz
croitor de bărbați

SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12

recomandă p. t. publicului cele mai noue stoffe de primăvară și vară în mare asortiment.

Noutățile

sosite chiar acum, pentru haine debărbațistofe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: **Sacko, Jaquete și haine de salon**, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru **pardisuri și „Raglam“**, cari sa află totdeauna în deposit bogat.

Asupra **reverenzilor** confecționate în atelierul meu, imi permit a atrage deosebita atențiune a On. domi preoți și teologi absolvenți. — În cazuri de urgență confecționez un rând complet de haine în timp de 24 ore. — Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articli de uniforma, după prescripție croitoră cea mai nouă.

Linia Holland-America Rotterdam

Societate de vapoare Nederlandă-Americană

Firmă protocolată în Ungaria.

În fiecare săptămână circulare între **Rotterdam - Newjork - Kanada** 1526

Cancelaria
Budapest, VII., Thököly-út 10.

Bănci de școală

esecuție modernă, cele mai trainice și mai ieftine, conform cerințelor igienice din prezent, se află de vânzare pe lângă prețuri foarte moderate la

GEORGE BACIU
măstru măsur în Sibiu, str. Șaguna Nr. 27.

In caz de lipsă, rog pe domni preoți și învățători a se adresă cu toată încrederea. 1845

Senzațiunea ultimă a fabricii de săpun

G. Meltzer, Sibiu

SĂPUN Terpentin-Salmiac

Nu e mijloc secret, căci numirea ne spune totul; el ușurează temeinic munca la spălat și curățat cu totul abiturile de miasme

SĂPUN pentru toaletă

„Marca de aur“
produce ușor spumă și lasă în urmă parfum plăcut

...
Fabrica de săpun și lumini mănăată cu abur a lui **G. MELTZER, Sibiu** înființată la 1848

Prăvălie și magazin, str. Gușteriții
Fillale: Piața mică și str. Cisnădiei

Revanzătorii primesc rabat mare — La cumpărări mai mari se fac și altor persoane cele mai moderate prețuri. Oferte și prețuri curente se trimit la cerere gratis și franco.

Nu uita

stimate cetitor, — la comande sau tot felul de alte cumpărări făcute în urma unui inserat cetit în foaia noastră, — a aminti și spune, că despre lucrurile comandate sau cumpărate ai cetit în inseratul din „Foaia Poporului“.

Prin aceasta contribuși D-Ta la răspândirea și lățirea foil noastre, iar pe altă parte vei fi servit de grabă, fără ca aceasta să te coste ceva mai mult.

Scrierile lui **Emanuil Suciu:**

- „Nunta Țiganului“, comedie originală . . . 60 b.
- „Țiganul în căruță“, dialog în versuri, ediția III. 30 „
- „Sara pe uliță“, tablou dela sat, ediția a II-a . 20 „
- „Țiganul cătană“, comedie originală într'un act ediția a IV-a se va da la tipar . . . 30 „
- „Țiganul la vânat“, comedie originală în două acte, scrisă în versuri . 40 „
- „Țiganul la târg“, dialog ediția a II-a și Toastul lui Pamfilie . . . 30 „

Broșurile acestea se pot procura dela Librăria Foii Poporului, precum și dela autor în Măgărei u. p. Szent-ágota (Nagyküküllő m.) trimițând înainte prețul broșurilor, pentru singuratică în mărci postale, pentru mai multe în bani, plus 5 bani porto postal, după fiecare broșură. Cu rambursă nu se trimit.

Dentist Virgil Muntean

SIBIU

Str. Urezului (Reisbergasse) 17

Pune dinți 1200
în cauciuc și de aur cu
— prețuri moderate —

Vilă netedă (parter)

Friedenfelstrasse Nr. 29 (Hallerwiese), constatătoare din 4 odăi cu toate apartamentele laterale e de **vânzare**. — Cele mai de aproape acolo. 1922

JOSEF MEISTER

văpsitor de odăi și **decorațiuni**

SIBIU, colțul str. Turnului 3 și stradei Rațelor 10

se recomandă pentru toate lucrările aparținătoare acestei branșe, ca: spoirea de locuințe întregi ca și odăi singuratică, pictură de biserici, văpsire de fașade, spoire de școli și alte instituite atât în loc cât și afară de Sibiu. Mustre nouă moderne și mustre de țesături românești spre alegere stau totdeauna la dispoziție.

Lucru solid și durabil pe lângă prețurile cele mai moderate. 1847

Prima negușătorie mare de vinuri

Ludwig Fronius

SIBIU, Pivnița „Mönchhof“

SPECIALITĂȚI:
Țuică veritabilă, fierbere proprie și Romuri lamaica — direct importate.

Fabrică de lichouri și serbătorie de rachuri

Mare negușătorie de rachuri de Drojdi, Trevere și Prune

Prima văpsitorie artistică

transilvăneană, mănăată cu abur și atelier chemic pentru curățirea vestimentelor

se recomandă pentru curățirea de vestimente, descusute sau nedescusute, pentru dame și domni, uniforme, dantele etc. 1707

KARL J. G. MÜHLSTEFFEN
Färbergasse 19 ■ SIBIU ■ Maurergasse 12

AGRICOLA întreprindere de mașini agricole și motoare

BUDAPEST, V., Kóráll-utca 9

Ce e bun e și ieftin!

Motoare de ulei brut originale șvediane și originale Diesel pentru instalațiuni de mori și pentru alte scopuri industriale.

Motoare de benzin și ulei brut pentru garnituri de telerat, cari funcționează în toată țara spre deplină îndestulare a cumpărătorilor.

Se află pururea în depozit. 1871

Prețuri moderate. — Condițiunile cele mai favorabile de spărire în rate pe mai mulți ani. — Catalog de prețuri și deslușiri de specialitate se dau la cerere gratuit și franco.

— Corespondență românească. —

I Material pentru edificat

Traverse — Papă de acoperit — Plate de izolat — Cement — Gips — Impletituri de drot — Drot de îngrădit cu ghimpi — Impletituri de trestie pentru stucatură — Scocuri din fier covăcit și vărsate — Căhăli etc. etc. 7311

Carol F. Jickeli, Sibiu și Alba-Iulia

LIPIK băi de Thermal și de nămol, vindecă neîntrecut:

cu temperatura de 64°C și cu radioactivitatea isvo- rului ei cu nămol reuma, ischias, exsudate și boale de oase	cu termele alcalice catarele, suferințele de stomac, ză- har și de rărunchi	prin isvoarele cu conținut iodic boale de copii, suferințe de consti- tuție și arteriosclerosa
--	---	--

Baie de cură, de beut și nămol — Mâncări dietetice — Sezon anul întreg — Sistem pensional în băi.
Prospecte trimite franco Direcția băilor de terme și nămol în Lipik (Slavonia).

Gulliver

de cauciuc
de primul rang
regele călcaie-
lor de cauciuc

Enorm de ieftin fiindcă e făcut
din cauciuc

Săpunul Margit

de un efect minunat alui Földes
este pentru îngrijirea frumu-
seții moderne neapărat de lipsă

El e preparat din cele mai fine sub-
stanțe de plante și scutit de orice alte
sucuri stricătioase; având un miros
plăcut, excelent în producerea de zoale
și totodată foarte spornic, de aceea să
și folosește cu plăcere din partea mai
multor familii, fiind recunoscut ca cel
mai bun săpun.

In câteva zile
delătură de pe față pistruiele, petele de
ficat, cojile, zgrăbunțele și curățâ porii
fundamental, iar efectul lui sigur face
să dispară
toate necurătenile de piele, așa încât
păstrează frumuseța fără defect și fără
urme. Bunul său renume e cunoscut în
toată lumea în delăturarea

PISTRUIELOR
pe cari le șterge pentru totdeauna.
Prețul 70 bani. De căpătat în
toate farmaciile și drogeriile. Pe
lângă aceasta și Créma-Margit, fiind
ca necesară, în țigăi à 1 cor., 2 cor. și
Puder-ul Margit cor. 1-20. Producătorul:
Coloman de Földes, farmacist Arad.

In Sibiu, se capătă în farmaciile
la: Carl Fritsch, Guido Fabritius, J. C.
Molnár, Carl Müller, Carl Pissel, Emil
Wermescher, Gustav Meltzer, fabrică
de săpun și parfumerie și Carl Morscher,
drogerie. In Agnita la: V. Fröhlich. In
Sighișoara la: A. V. Lingner. In Me-
diaș la: Josef Oberth.

MOBILE lucrate solid și
conștiențios ...
se pot comanda la
EMIL PETRUȚIU
Fabrică de mobile
SIBIU — NAGYSZEBEN, str. Sării 37

Specialist în:
mobile de tot felul
pentru fineri nou că-
sătoriti, mobilări de
hoteluri, vile, insti-
tute, cafenele și
restaurațiuni!

— Telefon Nr. 47 —
cu legătura în com. întreg

Atelier propriu de tapiserie
Se lucrează după planuri artistice

Casă de vânzare.
În Sibiu, strada Gușteritei Nr. 48,
se află de vânzare o casă foarte renta-
bilă. Prețul 33.000 coroane. Doritorii
a o cumpără să se adreseze la Schmidt
Mátyás in Pécs, Szabadságutca 5. sz.
1834

Depozit bogat sortat!

A. Henrich & W. Müller
Prima fabrică de piele sibiană
Sibiu, Bachgasse Nr. 3—5,

și recomandă fabricatele lor precum: tălpi
pentru opinci din piei întregi de boi și
bivoli, Vaches-Croupions și tălpi de bivol cu
margini și fără margini în diferite calități.

Mai departe se află în depozitul fabricii un mare asortiment în
Părechi de opinci tăiate pentru femei, bărbați și copii.
Brandsohlkipsen și diferite bucăți de tălpi chioate.
Piei de vacă de vachs, lucii sau și în pregăteala lor
Pittinguri de vachs, " " " " " "
Kipse de vachs, " " " " " "
Piei de vițel de vachs, " " " " " "

Piei crepate de vachs, Boxpittinge, Mast-
boxe, Roxcalf, Chevreaux în diferite fărbi și
fabricate. Piei de oaie în fărbi diverse. Căptușeli
de oaie. Asortiment bogat în toate necesitățile aparți-
nătoare pantofăritului și cismăritului și în calapoade.

Călcaie de gumă.

Difervite lacuri, creme și mijloace pentru con-
servarea ghetelor. În despărțământul nostru propria să
pregătesc, la dorință și după măsură, toate părțile de sus la
ghete (foțe) prompt și pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Prețuri
solide!

Fabricate
proprii!

Serviciu coulant exact!

Societatea HILLE pe acți și fabrică de mo-
toare cu gaz în Dresden,
fost odinioară MORITZ

Cea mai veche și mai mare fabrică
specială din Germania-de-mijloc de
motoare de tot felul și de instala-
țiuni cu gaz aspirător.
Reprezentanță generală
RÁLMAH ERNŐ, inginer
BUDAPEST
VI. Podmaniczky-u. 4/N. Telefon 22—76

Motoare
cu benzin — cu gaz
petroleum
uleu crud
gaz de pământ
sist. Diesel
cu gaz aspirător
în toate mărimile.
Cercetarea inginerului și calculații
gratis.

„Compagnie Generale Transatlantique“
Linia Franceză Linie regulată directă
de vapoare repezi =
Havre—Newyork și Canada
preste Basel (Elveția) și Paris
Cancelaria: BUDAPEST, VII, Baros-tér 15

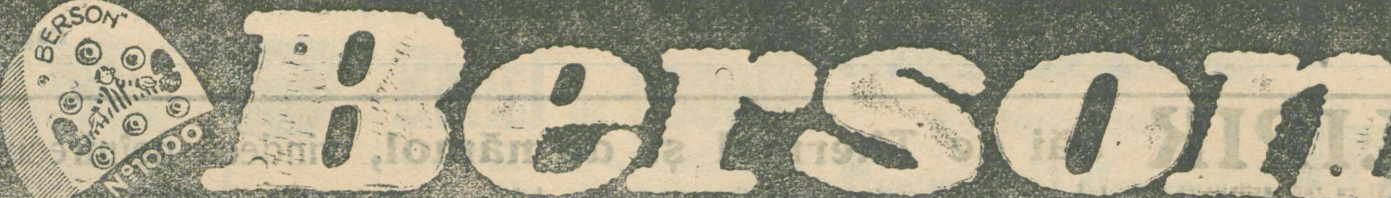
SAM. WAGNER, Sibiu-Nagyszeben, Târgul fânului Nr. 1

Atențiune!

Doritorii de-și procură mori, cilindre
pentru asortat fâină, pietri de mori de orice
calitate, tot soiul de mașini și unelte agri-
cole, mașini de lână, piuă pentru abale (pos-
tav) tot soiul de motoare dela cel mai mic
și până la cel mai mare, cu un cuvânt tot
soiul de mașini precum și Traverse, Cement,
Trestie, Chei pentru ziduri, toate fierăriile
trebuincioase la clădiri (edificări).

In bogata și bine asortata sa prăvălie de
fier se găsesc toate sculele pentru mese-
riași fierari, tâmplari, dulgheri etc., cu

prețurile cele mai moderate și condițiuni
foarte avantajoase.
Cine are lipsă de ceva din aceste speci-
ficate obiecte, să nu cumpere dintr'alt loc
până nu se va informă în prima linie la
marele fabricant Wagner, atât despre ca-
litatea acelu obiect, cât și despre prețuri
și condițiuni.
Acesta e cel mai bun izvor de pro-
curat marfă de primul rang și in compa-
rație foarte ieftin.
Nu Vă lăsați seduși de agenți, mergeți
sau scrieți in persoană la sus num ta firmă.
Cataloage se trimit gratis și franco.

Berson e cel mai bun călcăiu de gumă.

Izvorul „MADONNA” de Borszék

apă minerală acră naturală fără conținut de fier.

Ca apă de cură se recomandă la îngreunări de mistuire, la suferințe de catar ale organelor de răsuflare și mistuire, la boala de oase, boala engleză (Rachits), boala de rărunchi și la îmbolnăviri de beșică.

Vinul nu se tulbură la amestecare cu apa aceasta.

Se capătă în Sibiu la: Ludwig Fuchs și I. B. Misselbacher sen.

Cele mai frumoase

Illustrate

Vederi din Sibiu, Porturi naționale, Illustrate artistice și pentru orice ocazii, apoi

Hârtii pentru scrisori

dela cele mai simple până la cele mai fine și mai moderne, în diferite calități și colori moderne se află cu prețuri ieftine, la

Librăria dela

Foaia Poporului

Sibiu

Strada Măcelarilor Nr. 45.

Probați numai odată și vă veți convinge.

Motoare recunoscute de cele mai bune

Garanția cea mai mare! Modalități de plată favorabile!

Renumitele

MOTOARE DIESEL original „Körting“

felul construcției de stat sau culecat.

Motoare de gaz și benzin.

Garnituri de îmblătit cu benzin și oleiu brut. — Transportare proprie

Noutate surprinzătoare! 1852

Motoare cu oleiu brut cu conducere de cap cruciș.

Ignaz Gellért & Comp.

Ingenieur-Büro

Budapest, V., Koháry-utca 4.

In Ungaria s'au liferat spre cea mai mare industrie peste 100 motoare. Să cereți expensar (ofert) gratuit.

Noutate senzațională!

Telescopul „Ideal“

cu cele mai fine sticle lenticulare, optic tăiate

16 instrumente optice

impregnate într-una, cari se pot strânge la oală, deci comod a se purta în buzunar.

Telescopul „Ideal“ se poate folosi ca: ochian pentru turiști, binoclu, întocmitor pentru fiecare ochiu, specul pentru ochi, oglindă pentru grumazi sau nas, microscop cu purtător obiectiv pentru cei mai mici microbi vii etc. Compas cu funcțiunea cea mai bună, sticlă de cețit, microscop, lupă dublă pentru cercetări de tot felul, ochian mare (intocmitor pentru fiecare ochiu), aparat stereoscop și panoramă pentru ilustrate, fotografii etc. Oglindă tot la îndemână având o folosire atât de variabilă, care până acum n'a ajuns'o nici un aparat optic.

Prețul unei bucăți cu instrucție cor. 3.—, 3 bucăți cor. 8.—

Vânzare pe lângă rambursă prin:

Neuheitenhaus: M. Swoboda, Wien, III/2, Hiessgasse 13—348

A apărut o carte de valoare:

„Cultivarea viei, Manuarea vinului, Morburile și vindecarea lor“

Autorul opului este Danil D. Graur, inv. și proprietar de vie. Opul are peste 150 ilustrații și 294 pag. este cenzurat și aprobat prin Ministrul de agricultură reg. ung. sub No. 96780/1912 VIII—1. Se capătă la autor în

Somlyógyörtelek p. u. Krasznahídvég (Szilágy megye), cu prețul de 2 coroane plus 20 fil. porto. Librăriile capătă rabat convenit.

Rabat deosebit pentru România

la

Warenhaus Grünberger

casă de cumpărare de primul rang

SIBIU, Strada Ciznădiei

— Palatul comandei de corp —

Pentru dame mantae, bluse, rochii, jupeane, capoate

Pentru domni raglane, haine complete, pantaloni, mantae de ploaie, gileturi moderne

Specialitate

în haine pentru băeși și fetițe

In interesul propriu să cercetați acest depozit

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie

ORENDT G. & FEIRI W.

Telefon 313 (odinioară Societatea curelarilor) Telefon 313

Strada Ciznădiei 45 — SIBIU — Helfauergasse 45

Magazin foarte bogat în articole pentru călătorie, călărit, vânat, sport și voiaj, poelăzi și procovături, portinonee și bretele solide și

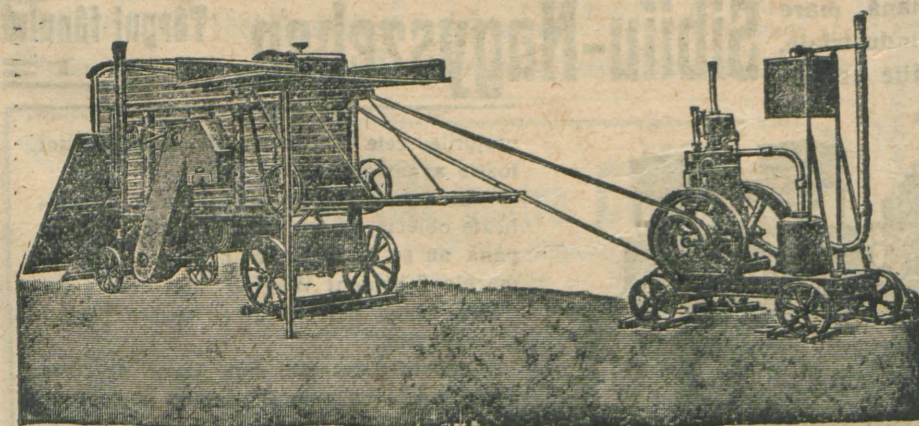
alte articole de galanterie cu preșurile cele mai moderate. Curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vârzob) permanent în deposit.

Toate articolele din brânsele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin. — Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco.

— Comande prin postă se efectuează prompt și conștientios —

Mare deposit de hamuri pentru cai dela soierile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (șoluri) de cai și cofere de călătorie.

Cel mai perfect în garnituri de îmblătit mai mici

mânate cu motor sunt:

Mașinile de îmblătit și curățit cu bătătoare executivă

SP 720 milimetri lățimea dobei și

Mașinile de îmblătit și curățit cu dinți, SP 570 milimetri lățimea dobei ambele cu curățitoare dublă, cele dintău cu 6 HP, cele din urmă cu 4 HP, mânate cu motor de benzin.

Mașinile lucră excelent, sunt foarte ușor de transportat și se potrivesc foarte bine pentru economii noștri mai mici.

Garanția cea mai mare și modalități favorabile de platire.

Să se ceară prospecte dela:

Prima fabrică ardeleană de mașini agricole, turnătorie de fier și metal

AND. RIEGER, Sibiu

Hotel SAVOY

BUDAPEST, VIII., József-körut 16 sz.

edificare nouă și modernă, încălzire cu aer, apă caldă și rece în fiecare odaie, lift ziua și noaptea.

Conducerea personală a proprietarului dl RENDES ZSIDOR.

Odăi cu un pat, împreună cu încălzitul, luminatul și serviciul dela Cor. 3.—, cu două paturi dela Cor. 5.— în sus. La petrecere mai îndelungată preț redus.

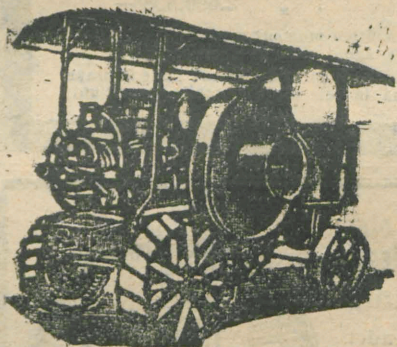
Sistem de penslune nou introdus, întreținerea zilnică cor. 4.—. — Odăi lunare cor 80.—

1842

Moară

cu motor de 32 puteri de cai se află de vânzare. Informațiuni în cancelaria avocatului Dr. A. Gerasim, Sibiu, Stadtpark. 1850

Cele mai bune și sigure

Barnituri de îmblățit cu motor Mașini pentru zdrobirea petrolului Mașini de tăiat și crepat lemne

fiacă ușor de transportat dintr'un loc în altul cu motorul propriu 1785

Motoare de benzin, gaz și oleiu Toate cele de lipsă pentru mori

Pluguri cu motor, cari se pot folosi și la îmblățit și pentru transportarea de poveri mai mari

KELLNER ÉS SCHANZER BUDAPEST, Kálmán-utca 3.

Rugăm a se cere numai informații serioase

Renumé universal

are ciasul de buzunar marca „Sirena“ cu coperiș săritor 14 car. aur american double, anker-remontoir ce merge 36 de ore. Prin cumpărarea în trezei produceri din aceste ciasuri, mă aflu singur în poziție a putea oferi pentru pretul grozav pe ieftin de 4 cor, 90 bani acest cias, care posedă un mecanism prima elvețian, astfel că nici nu se poate deosebi de un cias de aur, ce costă 100 cor. Pentru mersul regulat garantez 5 ani.

1 bucată 4 cor, 90 bani, 2 bucăți 9 cor, 50 bani. Mai departe oferez un cias „Gloria“, de argint, pentru buzunar, cu 3 cor, 60 bani. La oricare cias se alătură în cinste un lanț elegant aurit Nu e nici un risc. Schimbarea e permisă sau se dau banii înapoi. Trimiterea cu rambursă prin

S. KOHANE, export de ciasuri Krakau, Nr. 15. 1762

Ocazie rară!

Să nu se schimbe cu asemenea oferte. In loc de cor 12.— numai cor. 5-50

Din cauza înmulțirii depozitului, vin-dem gheté înalte cu băeri, numai cât ține depozitul, în executare frumoasă, de tot din piele bună și cu talpă bătută, sub prețul producției de numai cor. 5-50 părechea. Se pot căpăta în toate mărimile pentru domni și dame. Trimiterea cu rambursă prin: 1854

Exporthaus „Perfekt“, Wien, VII., Neustiftg. 137/24

Numeroase scrisori de recunoștință stau spre vedere la dispoziție.

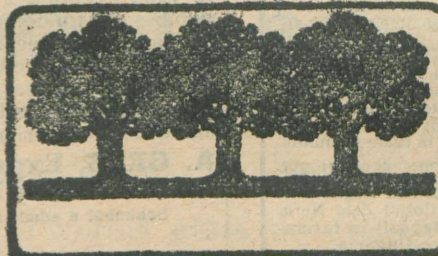
Inseratele

numai atunci au valoare mare, dacă să răspândesc pretutindenea, în toate țările, în toate cercurile sociale. Pentru acest scop se oferă îndeosebi inserarea în „FOAIA POPORULUI“. Informații să dau și comande să primesc la administrația „FOII POPORULUI“.

Berea albă și neagră din Bereria dela Trei-Stejari în SIBIIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât la orașe cât și la sate

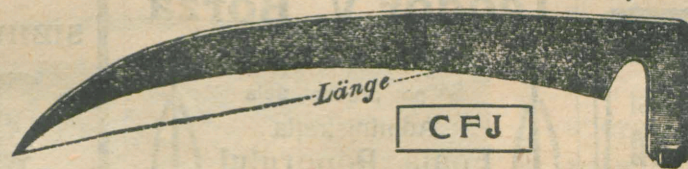
Că berea noastră e foarte căutată se poate vedea și de acolo, că cumpărătorii se înmulțesc mereu

Carol F. Jickeli, Sibiiu și Alba-Iulia

CFJ

Insignul pentru coase

CFJ

Insignul pentru nicovale și ciocane

Coase: Lungimea 70 75 80 85 90 cm.
1 bucată Cor. 1.60 1.60 1.60 2.— 2.—

Pentru fiecare bucată garantez. Adecă schimb orice coasă provăzută cu semnul CFJ care nu ar corespunde, chiar și atunci, când ea a fost bătută și întrebuințată. Economilor le pot recomanda cu cea mai mare încredere coasa aceasta. În decursul anilor s'a sporit foarte tare numărul coaselor vândute.

La cumpărare de 10 bucăți, să dă o coasă pe deasupra!

Nicovale pentru coase

Forma Fig. 1 2 3
1 bucată Cor. —.70 —.60 —.60

Țiitoare de coase

Fig. 4 simple duple
1 bucată Cor. —.16 —.40

Ciocane pentru coase

Fig. 5/250 300 6/350 7/300 gr.
1 b. Cor. —.60 —.70 —.70 —.70

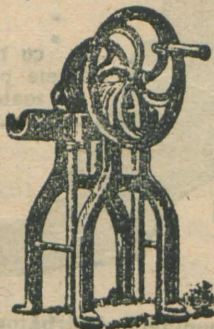
Nicovalele și ciocanele pentru coase se vând fiecare bucată sub garanță. Fiecare bucată, care s'ar dovedi de prea tare sau prea moale se schimbă.

Țiitoare pentru cuți de coase

emailate, 1 b. Cor. —.42
țincuite, 1 b. Cor. —.40

Cuți de coase dela 10 fileri în sus în asortiment bogat. — Cuți de „Bergamo“ albastre, negre, cu insignul BFJ 1 buc. Cor. —.80. — Coade de coase, pentru coase de cereale, 1 buc. Cor. —.80. Greble de fer pentru coase de cereale, de șirofat pe coade simple de coase de lemn, 1 buc. Cor. 1.30.

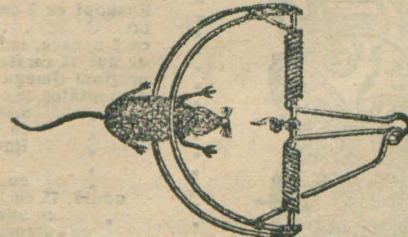

Fântână cu lanț Patent „RAPID“

cu baloane de gumă și țevi de alamă.

La cerere se trimite catalogul Nr. 263 gratis și franco.

1827

Curse (cluxe) pentru tot felul de animale stricacioase.

La dorință se trimite catalogul Nr. 160 gratis și franco.

Carol Albert

croitor pentru bărbați
SIBIIU
strada Faurilor

recomandă p. t. publicului pentru sezonul de primăvară și vară bine sortatul meu depozit de Stofe indigene și străine pentru pregătirea de haine bărbătești moderne corăspunzătoare la toate pretensiunile. Principiul meu este: Serviciu conștient și neescepționabil.

Cea mai bună apă pentru dinți.

500 coroane plătesc același, care după folosirea apei de dinți alui Bartilla va suferi iarăși de dureri de măsele sau care va mirosi rău din gură.

Ed. Bartilla-Winkler's Nachf. L. PLAN, WIEN, X., Goethegasse 7.

A se căpăta în toate farmaciile. — Să se ceară pretutindeni apă de dinți alui Bartilla. Denunțări de falsificări vor fi bine plătite. La locuri unde nu se poate căpăta, trimite eu 7 sticle cu cor. 5.80 franco.

Scutire sigură la răni!

Salba de casă de Praga

Cea mai renumită, de 40 ani în mii de cazuri încercată, veritabilă și antiseptică este cel mai bun scut în contra tuturor necurătenilor pielii, aprinderilor de răni, împiedecă durerile, vindecă sigur și repede și este în urma efectului său excelent, probat în mai multe cazuri, o salbă alinătoare la boalele vesicătoare (un fel de beșici de piele), și care în urma bunătații sale, n'ar trebui să lipsească din nici o casă.

B. FRÄGNER, furnizor de carte c. și r. farmacia „La vulturul negru”, Praga, Kleinseite, Colțul dela Nerudagasse Nr. 203. — Depozit în farmaciile din Austro-Ungaria.

Toate părțile embalajelor poartă „Marca scutită prin lege”

Atențiune!

50.000 părechi de ghete

4 părechi de ghete numai cor. 8.— Din cauză că mai multe fabrici mari au încetat plățile, am fost încredințat a cheltui o mare cantitate de ghete adânc sub prețul de fabricare. Deci eu vând fiecăruia 2 părechi ghete cu șinoare, pentru domni și 2 părechi pentru dame, de piele brună sau neagră, galoșată, cu talpă bătută cu cuie, foarte eleg. fasonul cel mai nou, mărimea conform numărului. Toate 4 părechile costă numai cor. 8.— Trimitere per rambursă

A. GELB, Export de ghete Krakau Nr. 40

Schimbul e admis sau banii retour.

Anecdote

de Teodor V. Borza

Prețul 80 bani.

Se pot procura dela Administrația Foaiă Poporului

150.000 oroloage

Din cauza războiului balcanic sunt silit a pune în vânzare 150.000 oroloage cu coperiș dublu din argint imitat, cu mașinărie Anker-Remont., excelent așezat în Rubine (cu trei coperișe), cari au fost designate pentru Turcia, împreună cu lanț de aur imitat, pe lângă prețul de bașjocură de cor. 3.—, 2 bucăți cor. 5-50, 10 bucăți cor. 26.— Așadar ni-menea să nu întrelase ocazia de a-și comanda acest orologiu excelent și într'adevăr de jumătate cinstit. Comandă numai decât, pentru că în scurt timp vor fi toate vândute. Mai departe recomand un orologiu Remontoir aurit, cu umblet de 30 ore (mașinărie excelentă șviterană), împreună cu un lanț frumos aurit cu numai cor. 3-50.— 3 ani garanție. — Trimiterea pe lângă rambursă prin

Uhrenzentrale A. Bittermann Podgorze (Oesterreich) Postfach 17/107 NB. Schimbul admis sau banii retour. 1819

Linia de navigațiune Triest AUSTRO-AMERICANA

Circulație directă de vapoare de poștă din

TRiest

la

NEWYORK și CANADA

Biroul. Budapest, VII., Thököly-ut 2. sz. 1700

și la următoarele granițe: Csáktornya: în apropierea părții; Fiume: Via Negozianti 5.

8 zile de probă

trimite la ori-și-cine cu rambursă din oroloage de mai jos. (In care timp se pot schimba ori cere banii retour) și anume:

- Orologiu american de nichel. cor. 2-80
patent Roskopf cor. 3-
american Goldin cor. 3-50
de tren Roskopf cor. 4-
Roskopf cu 2 capace cor. 4-50
lat cor. 5-
cu 2 capace, imitație de argint cor. 6-
de aur 14 carate cor. 18-
original Omega cor. 20-
deșteptător de concurență, 12 cm. înalt cor. 2-
marca Junghaus cor. 3-
cu cadran Radium cor. 4-
Radium, cu 2 clopote cor. 5-
cor. 6-
cu muzică cor. 8-
ndulă, 75 cm. înalt cor. 8-
cu sunet de clopot cor. 10-
cu automat de muzică și baterie cor. 14-
rotund cu deșteptător. cor. 6-

Garanție pe 3 ani în scris. — Trimiterea prin rambursă.

Max Böhnell, WIEN, IV. Margarethenstrasse 27/750

1405 Lista de prețuri originală de fabrică se trimite gratis

Banca generală de asigurare mutuală

„Transsylvania”

asociație cu garanție limitată în Sibiu (Nagyszeben)

recomandă încheierea de

767

asigurări pe viață în cele mai culante condiții de polițe (pentru învățători confesionali și preoți români avantajii deosebite).

Ca speciale combinații deosebit de favorabile sunt de notat:

- Asigurări mixte cu rebonificare garantată de interese de 3%
Asigurări simple și mixte cu participare de 40% la câștig.
Asigurări mixte cu solvirea necondiționat de două ori a capăt.

Asigurări de foc deasemeni cu premii foarte ieftine!

Dela fondarea „Transylvaniei”, sau plătit prin acest institut:

Table with 2 columns: Description and Amount. Includes Pagube de incendiu, Capitale asigurate pe viață, In total a fost la Transsyl- asig. pe viață, vania la 31 Dec. 1913 asig. de foc, Capital de fondare și rezerve.

Informațiuni și prospecte să dau în orice moment gratuit la Direcțiune și la toate agenturile.

Persoane pricepute la afaceri de asigurare (achizitori) cari au legături bune la orașe și în provincie, să primesc în serviciu totdeauna în cele mai favorabile condițiuni.

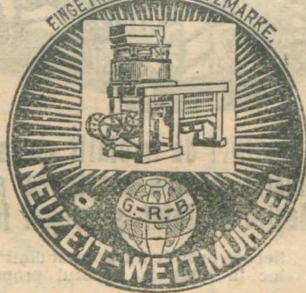
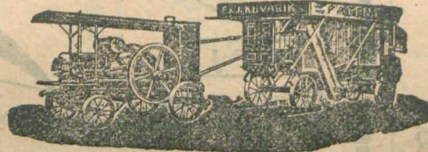
Motoare de benz'n de oleiu și motoare „Diesel”

Garnituri complete de imblătit.

Mori patentate, dela 2 HP. in sus, cu cilindru, liferează cu prețuri fără concurență sub condițiuni de plătire favorabile

FERDINAND SALLER, fabrică de motoare

SIBIU, Srada Franciscanilor Nr. 6.

Toate reparaturile, sfredire de cilindre și reconstruire de motoare vechi se execută solid, conștientios și ieftin.

Ocazie foarte potrivită la prăvălia de încălțăminte

Vasilie Ban, „La cisma mare roșie” Sibiu, strada Ocnei Nr. 7

pe lângă prețuri ieftine.

Tot felul de ghete, în orice anotimp, cu prețuri de reclamă.

Prețuri: Ghete în Chevreaux, Box sau Kalv:

- Pentru copii, mărimea 20-25 = K 3-4
26-28 = 4-5
29-34 = 5-7
35-39 = 7-9
Păpuți de jumătate pentru dame Chevreaux și Box sau Kalv 4-14
Ghete înalte pentru dame Chevreaux și Box sau Kalv 8-14
Ghete de lucru pentru domni, tari, execuție în Kalv sau piele de vichs 7-

Ghete în Chevreaux sau Box:

- Ghete pentru domni cu gumi sau băieri K 9-50
bumbi sau Ideal 10-
Kobrak 14-
Oslaria 12-
formă americană 13-
cu bumbi și băieri 16-
Ghete pentru domai, piele Antilope în toate colorile 20-

Mare alegere în:

cisme pentru copii și domni.
Camași cu 4, 5, 6, 7, 8 și 9 cor.

În dumineci și sărbători e deschis până la 10 ore a. m.

La comanda dela orice firme, despre care ai aflat din Foaiă, să amintesti totdeauna, că ai cetit inseratul respectiv în „Foaiă Poporului” ea astfel să îți scrie bine, gabnie și totdeauna!